

Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің кейбір бұйрықтарына өзгерістер енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің м.а. 2023 жылғы 2 наурыздағы № 132 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 6 наурызда № 32019 болып тіркелді

БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің өзгерістер енгізілетін кейбір бұйрықтарының тізбесі бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Азаматтық авиация комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасы
Индустрия және инфрақұрылымдық
даму министрінің міндетін атқарушы*

А. Бейспеков

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы

Қорғаныс министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы

Төтенше жағдайлар министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы

Ұлттық экономика министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы

Ішкі істер министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы

Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің өзгерістер енгізілетін кейбір бұйрықтарының тізбесі

1. "Азаматтық авиация әуеайлақтарының (тікұшақ айлақтарының) пайдалануға жарамдылығы нормаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы № 381 бұйрығында (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12303 болып тіркелген):

кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

"Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 14-бабы 1-тармағының 41-39) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**";

көрсетілген бұйрықпен бекітілген Азаматтық авиация әуеайлақтарының (тікұшақ айлақтарының) пайдалануға жарамдылығы нормаларында:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Осы Қазақстан Республикасы азаматтық авиациясы әуеайлақтарының (тікұшақ айлақтарының) пайдалануға жарамдылығы нормалары (бұдан әрі - ҚР АА ӘПЖН) "Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және азаматтық авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына 14-бабы 1-тармағының 41-39) тармақшасына сәйкес (бұдан әрі - Заң), сондай-ақ Халықаралық азаматтық авиация ұйымының халықаралық стандарттары мен ұсынатын тәжірибесі (бұдан әрі - ИКАО құжаттары) ескеріле отырып әзірленді.";

10-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"10. Әуеайлақтың (тікұшақ айлақтың) сипаттамалары мен параметрлерінің осы ҚР АА ӘПЖН талаптарына сәйкестігі Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы № 376 бұйрығымен бекітілген "Азаматтық авиацияның әуеайлақтарын (тікұшақ айлақтарын) пайдалануға жарамдылық нормаларына сәйкестігін бағалау әдістемесі" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12408 болып тіркелген) (бұдан әрі – ҚР СБӘ) бойынша анықталады.";

2. "Әуеайлақтардың (тікұшақ айлақтарының) азаматтық әуе кемелерін пайдалануға жарамдылығы нормаларына сәйкестігін бағалау әдістемесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы №

376 бұйрығында (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12408 болып тіркелген):

тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация әуеайлақтарының (тікұшақ айлақтарының) пайдалануға жарамдылығы нормаларына сәйкестігін бағалау әдістемесін бекіту туралы";

кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

"Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 14-бабы 1-тармағының 41-40) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**".

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Қоса беріліп отырған азаматтық авиация әуеайлақтарының (тікұшақ айлақтарының) пайдалануға жарамдылығы нормаларына сәйкестігін бағалау әдістемесі бекітілсін.";

көрсетілген бұйрықпен бекітілген Әуеайлақтардың (тікұшақ айлақтарының) азаматтық әуе кемелерін пайдалануға жарамдылығы нормаларына сәйкестігін бағалау әдістемесінде:

тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация әуеайлақтарының (тікұшақ айлақтарының) пайдалануға жарамдылығы нормаларына сәйкестігін бағалау әдістемесі";

Әдістеменің 1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Осы Азаматтық авиация әуеайлақтарының (тікұшақ айлақтарының) пайдалануға жарамдылығы нормаларына сәйкестігін бағалау әдістемесі (бұдан әрі - СБӘ) " Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына 14-бабы 1-тармағының 41-40) тармақшасына сәйкес, сондай-ақ халықаралық стандарттар мен Халықаралық азаматтық авиация ұйымының (бұдан әрі - ИКАО құжаттары) ұсынылған тәжірибесін және Мемлекетаралық авиация комитеті (бұдан әрі - МАК) ұсыныстарының талаптарын есепке ала отырып, Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы № 381 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12303 болып тіркелген) қолданыстағы Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясы әуеайлақтарының (тікұшақ айлақтарының) пайдалануға жарамдылығы нормаларының (бұдан әрі - ҚР АА ӘПЖН) талаптарына әуеайлақтардың (тікұшақ айлақтарының) сипаттамалары мен параметрлерінің сәйкестігін бағалау үшін әзірленген.";

1-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
1-қосымша";

2-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
2-қосымша";

3-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
3-қосымша";

4-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
4-қосымша";

5-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
5-қосымша";

6-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
6-қосымша";

7-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
7-қосымша";

8-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
8-қосымша";

9-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
9-қосымша";

10-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
10-қосымша";

11-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
11-қосымша";

12-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
12-қосымша";

13-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
13-қосымша";

14-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
14-қосымша";

15-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
15-қосымша";

16-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
16-қосымша";

17-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
17-қосымша";

18-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
18-қосымша";

19-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
19-қосымша";

23-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
23-қосымша";

24-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
24-қосымша";

25-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
25-қосымша";

27-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
27-қосымша";

28-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
28-қосымша";

29-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
29-қосымша";

30-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
30-қосымша";

31-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
31-қосымша";

32-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
32-қосымша";

33-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
33-қосымша";

34-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
34-қосымша";

35-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
35-қосымша";

36-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
36-қосымша";

37-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
37-қосымша";

38-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
38-қосымша";

39-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
39-қосымша";

40-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
40-қосымша";

41-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
41-қосымша";

42-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
42-қосымша";

43-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
43-қосымша";

44-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
44-қосымша";

45-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
45-қосымша";

46-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
46-қосымша";

47-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
47-қосымша";

48-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
48-қосымша";

49-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
49-қосымша";

50-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
50-қосымша";

51-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
51-қосымша";

52-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
52-қосымша";

53-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
53-қосымша";

54-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
54-қосымша";

55-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
55-қосымша";

56-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
56-қосымша";

57-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
57-қосымша";

58-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
58-қосымша";

59-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
59-қосымша";

60-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
60-қосымша";

61-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға

жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
61-қосымша";

62-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
62-қосымша";

63-қосымшаның оң жақ жоғарғы бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Азаматтық авиация
әуеайлақтарының (тікұшақ
айлақтарының) пайдалануға
жарамдылығы нормаларына
сәйкестігін бағалау әдістемесіне
63-қосымша".

3. "Азаматтық авиацияда әуеайлақтық қамтамасыз ету қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 7 қазандағы № 978 бұйрығында (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12360 болып тіркелген):

кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

"Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 14-бабы 1-тармағының 41-41) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**";

көрсетілген бұйрықпен бекітілген Азаматтық авиацияда әуеайлақтық қамтамасыз ету қағидаларында:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Осы Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясында әуеайлақтық қамтамасыз ету қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 14-бабы 1-тармағының 41-41) тармақшасына сәйкес (бұдан әрі - Заң) , сондай-ақ Халықаралық азаматтық авиация ұйымының (бұдан әрі – ИКАО) стандарттары мен ұсынымдарын ескере отырып әзірленді және Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясында әуеайлақтық қамтамасыз етудің тәртібін айқындайды."

10-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"10. Әуеайлақтың ұшуға дайындығын айқындайтын адамдар әуеайлақ қызметінің бастығы (егер әуеайлақтық қамтамасыз ету осы бөлімнің функциясына кірсе, жер үсті құрылыстарын пайдалану бөлімінің бастығы), әуеайлақ қызметінің аға (ауысым) инженері, әуеайлақ қызметінің шебері немесе ұшуды әуеайлақтық қамтамасыз ету саласында кемінде 3 жыл еңбек өтілі бар, Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2013 жылғы 28 қыркүйектегі № 764 бұйрығымен бекітілген Ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиация персоналының кәсіптік

даярлығының үлгілік бағдарламаларының (бұдан әрі – Үлгілік бағдарламалар) талаптарына сәйкес (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8785 болып тіркелген) оқытудан өткен, ұшу алаңын ұшуға дайындауға жауапты, азаматтық авиация ұйымының бірінші басшысының бұйрығымен ұшуларды әуеайлақтық қамтамасыз етуге жіберілген белгілі бір адам (бұдан әрі – әуеайлақ қызметінің маманы) болып табылады, олар:

1) ұшу алаңын тұрақты пайдалану дайындығында ұстау жөніндегі іс-шаралар кешенін жүргізуді қамтамасыз етеді;

2) ұшу алаңының жай-күйін және әуе кемелерінің ұшуына дайындығын бақылайды;

3) әуеайлақтық диспетчерлік пункте ұшу алаңындағы жөндеу және құрылыс жұмыстарын есепке алу журналында алда болатын жөндеу және құрылыс жұмыстары туралы жазбаларды уақтылы жазады;

4) ҰҚЖ-дағы жөндеу және басқа да жұмыс түрлері аяқталғаннан кейін оның әуе кемелерін қабылдау, шығару дайындығына жеке бақылау жүргізеді;

5) әуеайлақтың әуе қозғалыстарын басқару қызметтеріне істелініп жатқан жұмыстар мен ұшу алаңының жағдайы туралы хабардар етеді және қажет болған жағдайда, аэронавигациялық жабдықты іс-әрекетке қосу, оның жағдайы немесе оның кез келген өзгерісі, қызмет көрсетуі туралы қағидаларды немесе қауіп-қатер туралы ақпаратты, ұшуларды орындауға байланысты персоналға маңызды хабарды өз уақытында ескерту туралы ақпаратты қамтитын, электр байланыстарының құралдары арқылы таратылатын NOTAM хабарлама беріледі (бұдан әрі – NOTAM);

6) қызметтің жеке құрамына, арнайы көлік қызметінің жүргізушілер құрамына әуеайлақ қызметінің құзыретіне кіретін мәселелер бойынша сынақтар қабылдай отырып, сабақтар жүргізеді;

7) ұшу алаңында жұмыстарды орындау кезінде әр 15 минут сайын мұнара диспетчерлік пунктінің (бұдан әрі – МДП) және/немесе старттық диспетчерлік пунктінің (бұдан әрі – СДП) диспетчерімен радиобайланысты бақылаулы тексеруден өткізеді. Радиобайланыс жоғалған немесе ол тұрақты болмаған кезде және ұшу қауіпсіздігінің талаптарының бұзылуы мен қажет болған жағдайда әуе кемелерін ұшыруды (қондыруды) қамтамасыз ету кезінде жолағынан тыс арнайы техникалар мен әуеайлақтық механизацияларды әуеайлақта жұмысын тоқтату және шығару жөніндегі шараларды қабылдайды;

8) осы Қағидалардың 2-қосымшасына сәйкес ҰҚЖ-ның жай-күйіне бағалау жүргізеді, осы Қағидалардың 8-қосымшасына сәйкес ілінісу коэффициентіне өлшеу және бағалау мен өлшеу нәтижелері бойынша ҰҚЖ-ның әуе кемелерін қабылдауға және шығаруға дайындығы туралы шешім қабылдайды;

9) ұшу басшысының (бұдан әрі – ҰБ) немесе МДП (СДП) диспетчерінің командасы бойынша ұшу алаңы мен РМЖ-ның сындарлы аймағын әуеайлақ механикаландыру құралдары мен адамдардан дереу босату шараларын қабылдайды;

10) қажет болған жағдайда ұшу кезеңінде ұшу-қону жолағына, рулеждік жолдарына , перрондарға мониторингті жүзеге асырады;

11) ҰҚЖ-ға ауқымды және жылтылдау (импульсті) оттарымен, радиостанциялармен немесе көлік құралдарының позициялық жүйелерінің қабылдау-бергіштерімен және сүйреу құрылғыларымен жабдықталмаған арнайы техника мен әуеайлақ механизациясына шығуға тыйым салады;

12) кемінде бес жылда бір рет геодезиялық жұмыстарды орындайтын мамандандырылған ұйымды тарта отырып әуеайлақ маңындағы аумақтағы кедергілерді тексеру, олардың әуеайлақта орнатылған кедергілерді шектеу беттері арқылы өтуін бағалау, сондай-ақ оларды есепке алу және жою жөніндегі жұмысты ұйымдастырады.";

9-параграф алып тасталсын;

10-параграф алып тасталсын;

9-қосымша алып тасталсын;

11-қосымша алып тасталсын;

2-қосымша осы тізбеге сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

Қазақстан Республикасы
Инвестициялар және даму
министрлігінің өзгерістер
енгізілетін кейбір
бұйрықтарының тізбесіне
қосымша

Азаматтық авиацияда
әуеайлақтық қамтамасыз ету
қағидаларына
2-қосымша

ҰҚЖ бетінің жай-күйін бағалау және деректерді хабарлау

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Қазақстан аумағында жұмыс алаңына әсер ететін көптеген климаттық жағдайлар бар, бұл тиісінше оның жай-күйінің елеулі айырмашылықтарын айқындайды, ол туралы ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы хабарлама (RCR) нысанындағы деректер хабарланады.

2. RCR тұжырымдамасы әуеайлақты пайдаланушы пайдаланылатын ҰҚЖ-да су, қар , батпақ, мұз немесе аяз болған жағдайларда ҰҚЖ бетінің жай-күйін бағалайды. Осындай бағалау нәтижелері бойынша ҰҚЖ жай-күйінің коды (RWYCC) және ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларын есептеу үшін ұшу қолданатын ҰҚЖ бетінің сипаттамасы бар ақпарат хабарланады.

3. RWYCC беттің жай-күйіне байланысты функция ретінде ҰҚЖ-да тежеу тиімділігінің сипаттамасымен байланысты. Осы ақпаратқа ие бола отырып, ұшу

экипажы дайындаушы ұсынған ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамалары туралы ақпаратқа сүйене отырып, басым жағдайларда қона бастаған кезінде әуе кемесін тежеудің қажетті қашықтығын анықтайды.

4. RWYCC бағаланатын ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін хабарланады.

5. ҰҚЖ жағдайын бағалау процесі мыналарды қамтиды:

1) жұмыс алаңының жай-күйі туралы деректерді бағалау және хабарлау;

2) бағалау нәтижелері туралы ақпаратты дұрыс форматта ұсыну;

3) елеулі өзгерістер туралы кідіріссіз хабарлау.

6. Хабарланатын ақпарат ҰҚЖ (RCR) жай-күйі туралы хабарлама нысанында беріледі, оған мыналар кіреді:

1) ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларын есептеу бөлімі;

2) ситуациялық хабардарлық бөлімі.

7. RCR мәтіндік форматта дайындалады және ААҚ-мен үйлесімді белгілерді қолдана отырып, төменде көрсетілген тәртіппен ақпараттық жолдарды қамтиды:

1) ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларын есептеу бөлімі:

әуеайлақтың орналасқан жерінің көрсеткіші;

бағалау күні мен уақыты;

ҰҚЖ белгілеудің кіші нөмірі;

ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін RWYCC;

ҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігі үшін ластану ауданы %-бен;

ҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігі үшін борпылдақ ластаушы заттардың тереңдігі;

ҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігі үшін жай-күйді сипаттау;

RWYCC қолданылатын ҰҚЖ ені, егер ол жарияланған енен аз болса.

2) ситуациялық хабардарлық бөлімі:

ҰҚЖ қысқартылған ұзындығын;

ҰҚЖ-дағы қар түсіруді;

ҰҚЖ-дағы борпылдақ құмды;

ҰҚЖ-дағы химиялық реагенттерді;

ҰҚЖ-дағы қар құрсауларын;

БРЖ-дағы қар құрсауларын;

ҰҚЖ жанындағы қар құрсауларын;

РЖ күйі;

перрон күйі;

мемлекет бекіткен ілінісу коэффициентінің мәні және қолданылатын жабдық;

ескертулер ашық мәтінмен қамтиды.

8. ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы хабарлама (RCR) нысанындағы деректерді хабарлау ҰҚЖ бетінің жай-күйі жаңбыр, қар, батпақ, мұз немесе аяз салдарынан айтарлықтай өзгерген кезде басталады.

9. RCR нысанындағы ҰҚЖ бетінің жай-күйі туралы деректерді хабарлау ҰҚЖ бұдан былай ластанған болып табылғанша елеулі өзгерістер туралы хабарлама ретінде жалғасады. Егер мұндай жағдай туындаса, онда әуеайлақ қызметінің маманы ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы хабарлама шығарады, онда қажеттілігіне қарай ҰҚЖ-ның ылғалды немесе құрғақ екендігі көрсетіледі.

10. ҰҚЖ жай-күйі туралы хабарламаға енгізілетін ҰҚЖ беті жай-күйінің өзгеруі, егер орын алса, елеулі болып саналады:

RWYCC өзгерістері;

ластану түрінің өзгеруі;

деректері 1-кестеге сәйкес хабарланатын ластану алаңының өзгеруі;

2-кестеге сәйкес ластану тереңдігінің өзгеруі;

басқа ақпарат, мысалы, пилотты тежеу тиімділігі туралы хабарлау, ол бағалау жүргізудің пайдаланылатын әдістемесіне сәйкес елеулі болып саналады.

11. Әуеайлақ қызметінің маманы ҰҚЖ (RCR) жай-күйі туралы хабарламаны бағалау жүргізілгеннен кейін дереу радиостанция арқылы ӘҚҚ органының диспетчеріне береді. Бұдан басқа, RCR ААҚ-мен үйлесімді белгілерді пайдалана отырып мәтіндік форматта дайындалады және егер SNOWTAM жариялау қажет болса, ӘҚҚ органының диспетчеріне, сондай-ақ ӘҚҚ органымен өзара іс-қимыл жөніндегі нұсқаулықта айтылғандай басқа да алушыларға жедел (бағалау орындалғаннан кейін 10 минуттан кешіктірмей) ААҚ-ға жіберіледі.

2-тарау. ҰҚЖ жағдайы туралы хабарлама

12. Ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларын есептеуге қатысты RCR бөлімі бос орынмен (" ") бөлінген топтастырылған ақпарат жолы болып табылады, ол "≡" жолының қайтарылуымен және екі аудармасымен аяқталады. Бұл ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларын есептеу бөлімін одан кейінгі ахуалдық хабардарлық бөлімінен немесе басқа ҰҚЖ үшін ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларын есептеу бөлімінен бөлу үшін қажет.

13. Ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларының есептеу бөліміне мынадай ақпараттарды қамтиды:

1) Әуеайлақтың орналасқан жерінің көрсеткіші. Құжатқа сәйкес әуеайлақтың орналасқан жері үшін ИКАО төрт әріптік индексі орналасқан жерінің көрсеткіштері (индекстері) (ИКАО Doc 7910).

Бұл міндетті ақпарат.

Пішімі: nnnn

Үлгі: UACC

2) Бағалау жүргізілген күн мен уақыт. Дайындалған персоналдың бағалауды өткізу күні мен уақыты (UTC).

Бұл міндетті ақпарат.

Пиіімі: MMDDhhmm

Үлгі: 09111357

3) ҰҚЖ белгілеудің кіші нөмірі. Оған қатысты бағалау жүргізілетін ҰҚЖ-ны білдіретін екі немесе үш белгі, сондай-ақ деректер хабарланады.

Бұл міндетті ақпарат.

Пиііім: nn [L] немесе nn [C] немесе nn [R]

Үлгі: 09L

4) ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін ҰҚЖ жай-күйінің коды. ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін бағаланатын RWYCC айқындайтын бір цифрдан тұратын нөмір. Бұл кодтар ҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігі үшін "/" көмегімен бөлінген үш белгіден тұратын топта ұсынылады. Үшінші ҰҚЖ аударудағы жолдама белгілеудің аз нөмірінен қабылданады.

Бұл міндетті ақпарат.

Үлгі: 5/5/2

RWYCC-тің мысалы 5/5/2-ден 5/5/3-ке өзгеруі маңызды болып саналады.

RWYCC-тегі өзгеріс барлық қол жетімді ақпаратты ескере отырып, толық бағалауды қажет етеді.

RWYCC тағайындау рәсімдері төменде осы қосымшада келтірілген;

5) Ластану ауданы ҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігі үшін пайызбен. Ластану ауданын пайызбен көрсететін сан. Ластану ауданы пайызбен ҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігі үшін "/" бөлінген тоғыз санға дейінгі топ түрінде хабарланады. Бағалау 1-кестеде қамтылған нұсқаулық материалға сәйкес ҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігі шегінде ластанудың біркелкі бөлінуіне негізделеді. Бұл ақпарат белгілі бір жағдайларда хабарланады. Егер ҰҚЖ-ның үштен бірі құрғақ немесе 10% - дан кем ластанған болса, ол хабарланбайды.

Пиііім: [n]nn/[n]nn/[n]nn

Үлгі: 25/50/100

NR/50/100, егер ластану аймағы бірінші үштен бір бөлігінде 10%-дан аз болса.

25/NR/100, егер ластану аймағы орташа үштен бір бөлігінде 10%-дан аз болса.

25/50/NR, егер ластану аймағы соңғы үштен бір бөлігінде 10%-дан аз болса.

Ластану біркелкі бөлінбеген жағдайда қосымша ақпарат ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы хабарламадағы ахуалдық хабардарлық бөлімінің "ескертулері" бөлігінде ашық мәтінмен ұсынылады. Мүмкіндігінше мәтінді стандартталған форматта пайдалану керек.

Егер ұсынылатын ақпарат жоқ болса, пайдаланушыға ақпараттың жоқтығын көрсету үшін (/NR/), хабарламадағы тиісті белгіге "NR" қосу керек.

1-кесте. Ластағыштармен жабу ауданы пайызбен

Бағаланған алаң %	Аудан туралы хабарланатын деректер %
10 – 25	25

26 – 50	50
51 – 75	75
76 – 100	100

б) Борпылдақ ластағыштардың тереңдігі: құрғақ қар, сулы қар, батпақ немесе ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін тұрақты су. ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін ластанудың өлшенген тереңдігін (мм) айқындайтын екі немесе үш саннан тұратын сан. Тереңдігі туралы ақпарат 2-кестеде айқындалғандай ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін " / " бөлінген алтыдан тоғыз санға дейінгі топ түрінде хабарланады. Дайындалған персонал жүзеге асыратын ҰҚЖ-ның үштен бір бөлігі шегінде біркелкі бөлуді бағалау жүргізіледі.

Пішім: [n]nn/[n]nn/[n]nn

Үлгісі:

04/06/12 [STANDING WATER (ТҰРАҚТЫ СУ)]

02/04/09 [SLUSH (БАТПАҚ)]

02/05/10 [WET SNOW (сулы қар) немесе WET SNOW ON TOP OF...(БЕТИНДЕГІ СУЛЫ ҚАР...)]

02/20/100 [құрғақ қар (құрғақ қар) немесе DRY SNOW ON TOP OF... (БЕТИНДЕГІ ҚҰРҒАҚ ҚАР...)]

NR/NR / 100 [DRY SNOW (ҚҰРҒАҚ ҚАР) ҰҚЖ-ның соңғы үштен бірінде ғана]

Бұл ақпарат белгілі бір жағдайларда хабарланады. Ол тек ҚҰРҒАҚ ҚАР, СУЛЫ ҚАР, БАТПАҚ және СУ болған кезде хабарланады.

Егер айтарлықтай өзгеріс болса, ластану тереңдігі туралы хабарламаның үлгісі:

ҰҚЖ-ның жай-күйін бірінші бағалаудан кейін ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы бірінші хабарлама жасалады.

Мысалы, бастапқы хабарлама:

5/5/5 100/100/100 03/03/03 SLUSH (БАТПАҚ)/SLUSH (БАТПАҚ)/SLUSH (БАТПАҚ)

Бұл мысалда толық ақпараттық жол пайдаланылмайды.

Егер жүргізілген жаңа бағалау нәтижесінде ҰҚЖ жай-күйінің коды өзгергені анықталса, жауын-шашын түсуінің жалғасуы кезінде ҰҚЖ жай-күйі туралы жаңа хабарлама жасау талап етіледі. ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы екінші хабарлама мынадай түрде жасалады:

2/2/2 100/100/100 04/04/04 SLUSH (БАТПАҚ)/SLUSH (БАТПАҚ) / SLUSH (БАТПАҚ).

Егер жауын-шашын түсуді жалғастырса және қосымша бағалау нәтижесінде жауын-шашын тереңдігі ҰҚЖ-ның бүкіл ұзындығы бойынша 4 мм-ден 6 мм-ге дейін ұлғайғаны анықталса, онда бұл жағдайда ҰҚЖ жай-күйі туралы жаңа хабарлама талап етілмейді, өйткені ҰҚЖ жай-күйінің коды өзгермеген (тереңдіктің өзгеруі шекті 3 мм-дегі елеулі өзгерістен аз).

Егер жауын-шашынды түпкілікті бағалау нәтижесінде олардың тереңдігі 8 мм-ге дейін артқаны анықталса, онда ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы жаңа хабарлама талап етіледі, өйткені ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы соңғы хабарламадан кейін жауын-шашын тереңдігінің өзгеруі (ҰҚЖ жай-күйінің екінші коды), яғни жауын-шашын тереңдігінің 4 мм-ден 8 мм-ге дейін өзгеруі белгіленген шекті 3 мм-ге елеулі өзгерістен асып түсті. Осылайша, төменде көрсетілгендей, ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы үшінші хабарлама жасалады:

2/2/2 100/100/100 08/08/08 SLUSH (БАТПАҚ)/SLUSH (БАТПАҚ) / SLUSH (БАТПАҚ).

Тұрақты су, батпақ, сулы қар немесе құрғақ қардан басқа ластанудың түрлері үшін тереңдік туралы ақпарат берілмейді. Ақпараттық жолдағы ақпараттың осы түрінің жағдайы /NR/ белгісімен анықталады.

Егер ластану тереңдігі ҰҚЖ-ның үштен бірінің шегінде айтарлықтай ерекшеленетін болса, онда қосымша ақпарат ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы хабарламада ахуалдық хабардарлық бөлімінің "ескертулері" бөлігінде ашық мәтінмен ұсынылады.

Бұл тұрғыда ластану тереңдігінде 2-кестенің 3-бағанында көрсетілген тереңдіктен екі есе үлкен айырмашылық маңызды.

2-кесте. Ластаушы заттардың бағаланған тереңдігі

Ластаушы	Хабарлауға рұқсат етілген мәндер	Елеулі өзгерістер
ТҰРАҚТЫ СУ	04	бағаланған мәні 3 мм және одан жоғары
БАТПАҚ	03	бағаланған мәні 3 мм және одан жоғары
СУЛЫ ҚАР	03	бағаланған мәні 5 мм
ҚҰРҒАҚ ҚАР	03	бағаланған мәні 20 мм

Тұрақты су үшін 04 (4 мм) тереңдіктің ең төменгі мәні болып табылады, онда және одан жоғары тереңдіктің мәні хабарланады (3 мм-ден және одан төмен ҰҚЖ-ның үштен бірі сулы болып саналады).

Батпақ, сулы қар және құрғақ қар үшін 03 (3 мм) тереңдіктің минималды мәні болып табылады, онда тереңдіктің мәні одан жоғары болады.

Тұрақты су үшін 4 мм және батпақ, сулы қар және құрғақ қар үшін 3 мм мәннен жоғары бағаланған мән хабарланады, ал елеулі өзгеріс осы бағаланған мән бойынша байқалған өзгеріспен байланысты болады;

7) ҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігі үшін жай-күйді сипаттау. Деректер осы Қағидалардың 132-тармағында көрсетілген терминдерді пайдалана отырып, бас әріптермен ұсынылады.

Жай-күйі туралы ақпарат ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін жай-күйі типінің мынадай сипаттамаларының кез келгенін пайдалана отырып хабарланады және "/" белгісімен бөлінеді.

Бұл ақпарат міндетті болып табылады.

Пішім: nnnn/nnnn/nnnn

Үлгі: тығыздалған қар бетіндегі құрғақ қар/ тығыздалған қар бетіндегі сулы қар / тығыздалған қар бетіндегі су.

8) RWYCC қолданылатын ҰҚЖ-ның ені, егер ол жарияланған еннен аз болса, егер ол жарияланған еннен аз болса, тазартылған жолақтың енін метрмен айқындайтын екі цифрдан тұратын санды білдіреді.

Бұл ақпарат міндетті емес.

Пішімі: nn

Үлгі: 30

Егер тазартылған ҰҚЖ-ның ені осьтік сызыққа қатысты симметриялы болмаса, онда қосымша ақпарат ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы хабарламада ахуалдық хабардарлық бөлімінің "ескертулері" бөлігінде ашық мәтінмен хабарланады.

14. Ситуациялық хабардарлық бөліміндегі барлық жеке хабарламалар нүктемен аяқталады. Бұл хабарламаны келесі хабарламадан (-ден) бөлу үшін жасалады.

15. Бұл бөлімде мынадай ақпарат болуы керек:

1) ҰҚЖ қысқартылған ұзындығы (REDUCED RUNWAY LENGTH). Бұл ақпарат белгілі бір жағдайларда, орналастырылған қону арақашықтығына (LDA) әсер ететін жарияланған қашықтықтардың жаңа жиынтығы туралы NOTAM хабарлама жарияланған кезде хабарланады.

Пішімі: стандартталған форматтағы мәтін.

RWY nn [L] немесе nn [C], немесе nn [R] LDA REDUCED TO [n]nnn

Үлгі: RWY 22L LDA REDUCED TO 1450

2) ҰҚЖ-дағы қар түсіру (DRIFTING SNOW ON THE RUNWAY).

Бұл ақпарат міндетті емес.

Пішімі: стандартталған форматтағы мәтін.

Үлгі: DRIFTING SNOW (қарлы жер).

3) ҰҚЖ-дағы борпылдақ құм (LOOSE SAND ON THE RUNWAY)

Бұл ақпарат міндетті емес.

Пішім: RWY (ҰҚЖ) nn[L] немесе nn[C], немесе nn[R] LOOSE SAND (борпылдақ құм).

Үлгі: RWY (ҰҚЖ) 02R LOOSE SAND (борпылдақ құм).

4) ҰҚЖ-ны химиялық реагенттермен өңдеу (CHEMICAL TREATMENT ON THE RUNWAY)

Бұл міндетті ақпарат.

Пішімі: RWY (ҰҚЖ) nn[L] немесе nn[C], немесе nn[R] CHEMICALLY TREATED (ХИМИЯЛЫҚ РЕАГЕНТТЕРМЕН ӨНДЕЛГЕН).

Үлгі: RWY (ҰҚЖ) 06 CHEMICALLY TREATED (химиялық реагенттермен өнделген).

5) ҰҚЖ-дағы қар құрсаулары (SNOWBANK ON THE RUNWAY)

Бұл ақпарат міндетті емес.

Қашықтық осьтік сызықтан солға немесе оңға метрмен.

Пішім: RWY (ҰҚЖ) nn[L] немесе nn[C], немесе nn[R] SNOWBANK (қар құрсаулары) Lnn немесе Rnn немесе LRnn FM CL.

Үлгі: RWY (ҰҚЖ) 06L SNOWBANK (ҚАР ҚҰРСАУЛАРЫ) LR19 FM CL.

6) РЖ-дағы қар құрсаулары (SNOWBANKS ON TAXIWAY)

Бұл ақпарат міндетті емес.

Қашықтық осьтік сызықтан солға немесе оңға метрмен өлшенеді.

Пішім: TWY (RD) [NN]N SNOWBANKS (қар құрсаулары) Lnn немесе Rnn немесе LRnn FM CL.

Үлгі: TWY (РЖ) SNOWBANKS (қар құрсаулары) LR20 FM CL.

7) Қар жауған жағдайда әуеайлақ жоспарында белгіленген деңгейді/профильді бұзатын ҰҚЖ (ADJACENT SNOWBANKS) жанындағы қар құрсауы.

Бұл ақпарат міндетті емес.

Пішім: RWY (ҰҚЖ) nn[L] немесе nn[C], немесе nn[R] ADJACENT SNOWBANKS (ЖАҚЫН ҚАР ҚҰРСАУЛАРЫ).

Үлгі: RWY (ҰҚЖ) 06R ADJACENT SNOWBANKS (ЖАҚЫН ҚАР ҚҰРСАУЛАРЫ)

8) РЖ күйі (TAXIWAY CONDITIONS)

Бұл ақпарат міндетті емес.

Пішімі: TWY (РЖ) [nn]n POOR (нашар).

Үлгі: TWY (РЖ) B POOR (нашар).

9) перрон күйі (APRON CONDITIONS)

Бұл ақпарат міндетті емес.

Пішім: APRON (ПЕРРОН) [nnnn] POOR (НАШАР).

Үлгі: APRON NORTH (СОЛТҮСТІК ПЕРРОН) POOR (НАШАР).

10) ілінісу коэффициентінің өлшенген мәні және өлшеу үшін пайдаланылатын жабдық.

Өлшенген ілінісу коэффициентін білдіретін сан. ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін "/" бөлінген ондық үтірсіз ілінісу коэффициентінің өлшенген мәнінің оныншы және жүзден бір үлесін білдіретін сандар тобы, сондай-ақ өлшеу үшін пайдаланылатын жабдықтың атауы түрінде ұсынылады.

Ілінісу коэффициентін өлшеу тәртібі 8-қосымшада сипатталған.

Ілінісу коэффициенті тығыздалған қармен және мұзбен жабылған ҰҚЖ беті үшін хабарланады. Басқа ластағыштармен жабылған ҰҚЖ беті үшін ілінісу мәнін хабарлауға болмайды, өйткені бұл ақпарат сенімді болып табылмайды.

Бұл ақпарат міндетті емес.

Пішім: MEASURED FRICTION COEFFICIENT (өлшенген ілінісу коэффициенті) nn/nn/nn nnnn [жабдық атауы].

Үлгі: MEASURED FRICTION COEFFICIENT (өлшенген ілінісу коэффициенті) 45/37/40 ATT2;

11) Ескертулер ашық мәтінмен, ол үшін тек бас әріптермен рұқсат етілген белгілерді ғана пайдалану қажет.

Мүмкіндігінше мәтінді стандартталған форматта әзірлеу керек.

Бұл ақпарат міндетті болып табылмайды, бірақ тек "UPGRADED" (жоғарылатылған) немесе "DOWNGRADED" (төмендетілген) ақпарат кезінде міндетті. Ол ҰҚЖ жай-күйінің бағаланған коды (RWYCC) ҰҚЖ-ның жай-күйін бағалау матрицасынан (RCAM) туындайтынынан тікелей айырмашылығы болған кезде пайдаланылады. Егер бұл ақпарат бар болса, оқуды жеңілдету және оның маңыздылығын ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларын есептеу алдында ситуациялық хабардарлықтың бөлігі ретінде тану үшін бұл ақпарат ескертулер бөліміндегі ақпараттың бірінші бөлігі ашық мәтін болуы керек.

Пішім: рұқсат етілген белгілердің тіркесімін пайдалану, мұнда нүкте "." хабардың аяқталуын білдіреді.

Рұқсат етілген белгілер:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

/ [қиғаш сызық оңға қарай қисайған] "." [нүкте] " " [бос орын]

16. Төменде RCR кіретін SNOWTAM тарату үшін дайындалған толық ақпараттық жолдың мысалы келтірілген:

[COM тақырыбы және қысқартылған тақырып] (ААҚ толтырады)

GG EADBZQZX EADNZQZX EADSZQZX

170229 EADDYNYX

(SWEA0151 EADD 02170225

SNOWTAM 0151

[Ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларын есептеу бөлімі]

EADD 02170055 09L 5/5/5 100/100/100 NR/NR/NR WET/WET/WET SNOW

02170135 09R 5/4/3 100/50/75 NR/06/06 WET/SLUSH/SLUSH

02170225 09C 3/2/1 75/100/100 06/12/12 SLUSH/WET SNOW/WET SNOW

[Ситуациялық хабардарлық бөлімі]

RWY 09L SNOWBANK R20 FM CL. RWY 09R ADJ SNOWBANKS. TWY B POOR. APRON NORTH POOR).

17. 1-блок-схемада ҰҚЖ-ның жай-күйін бағалаудың жалпы процесі көрсетілген.

18. RCAM пайдалана отырып, ҰҚЖ бетінің жай-күйін бағалау процестері және нәтижелері туралы хабарлама 2-4 блок-схемаларда келтірілген.

19. Егер ҰҚЖ-ның үштен бір бөлігінің 25%-ы немесе одан азы сулы немесе ластанумен жабылған болса, RWYCC 6 хабарлайды.

20. Егер ластауышпен жабу біркелкі болмаса, онда сулы немесе ластауышпен жабылған алаңның бөлігі туралы мәліметтер ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы хабарламада ахуалдық хабардарлық бөлімінің "ескертулері" бөлігінде ашық мәтінмен көрсетіледі.

21. ҰҚЖ бетінің жай-күйін сипаттау 3-кестеде (RWYCC) ҰҚЖ жай-күйінің кодын беру бас әріптермен көрсетілген ластану туралы терминдерді пайдалана отырып ұсынылады.

22. Егер әртүрлі түрдегі ластағыштар және олардың жалпы қамту аймағы 25% -дан артық болса, бірақ ластаушылардың бірде-бірі ҰҚЖ-ның кез келген үштен бірінің 25%-дан астамын жаппаса, RWYCC әуеайлақ қызметінің дайындалған маманын түсінумен анықталады, қандай ластағыш ұшаққа әсер етуі ықтимал және бұл ұшақтың ұшу-техникалық сипаттамаларына қандай әсер етуі ықтимал.

23. RWYCC 3-кесте арқылы анықталады.

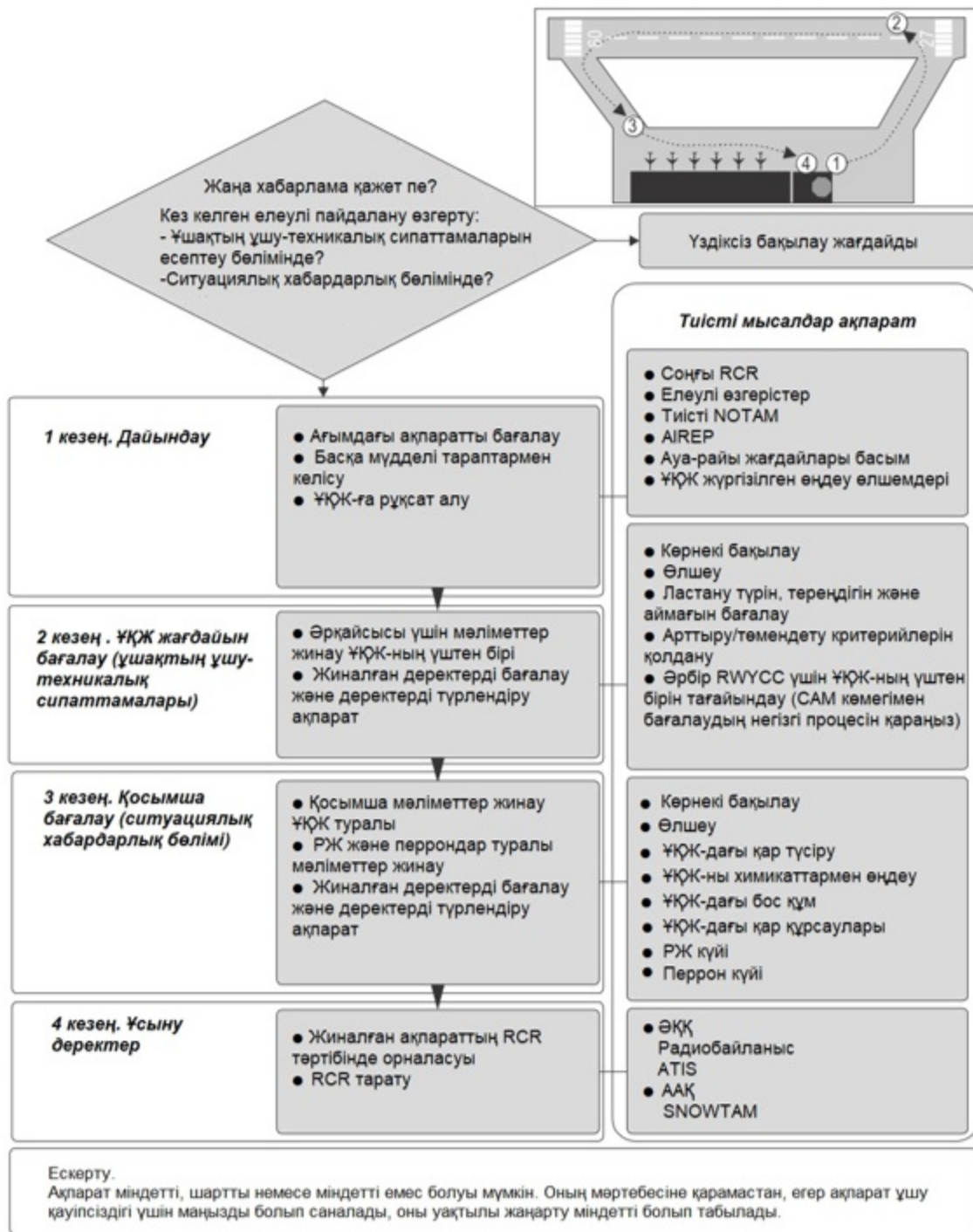
24. 3-кестеге сәйкес ҰҚЖ жай-күйінің кодына әсер ететін ауыспалы факторлар мынадай:

ластану түрі;

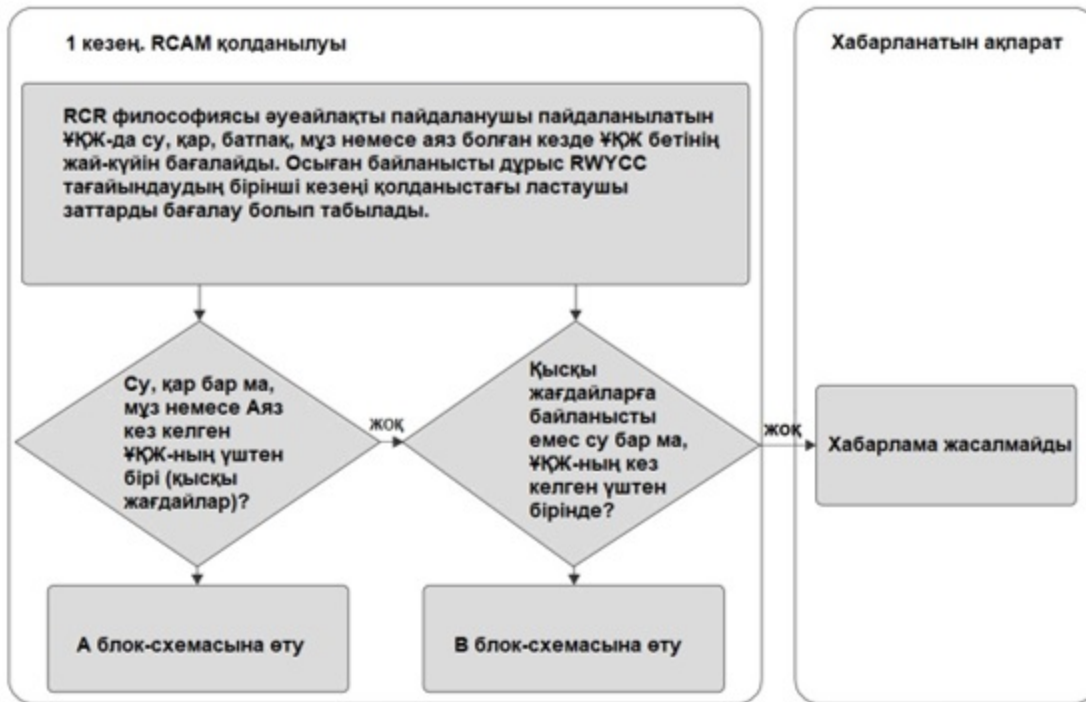
ластану тереңдігі;

сыртқы ауа температурасы. Мүмкіндігінше ҰҚЖ бетінің температурасын пайдаланған жөн.

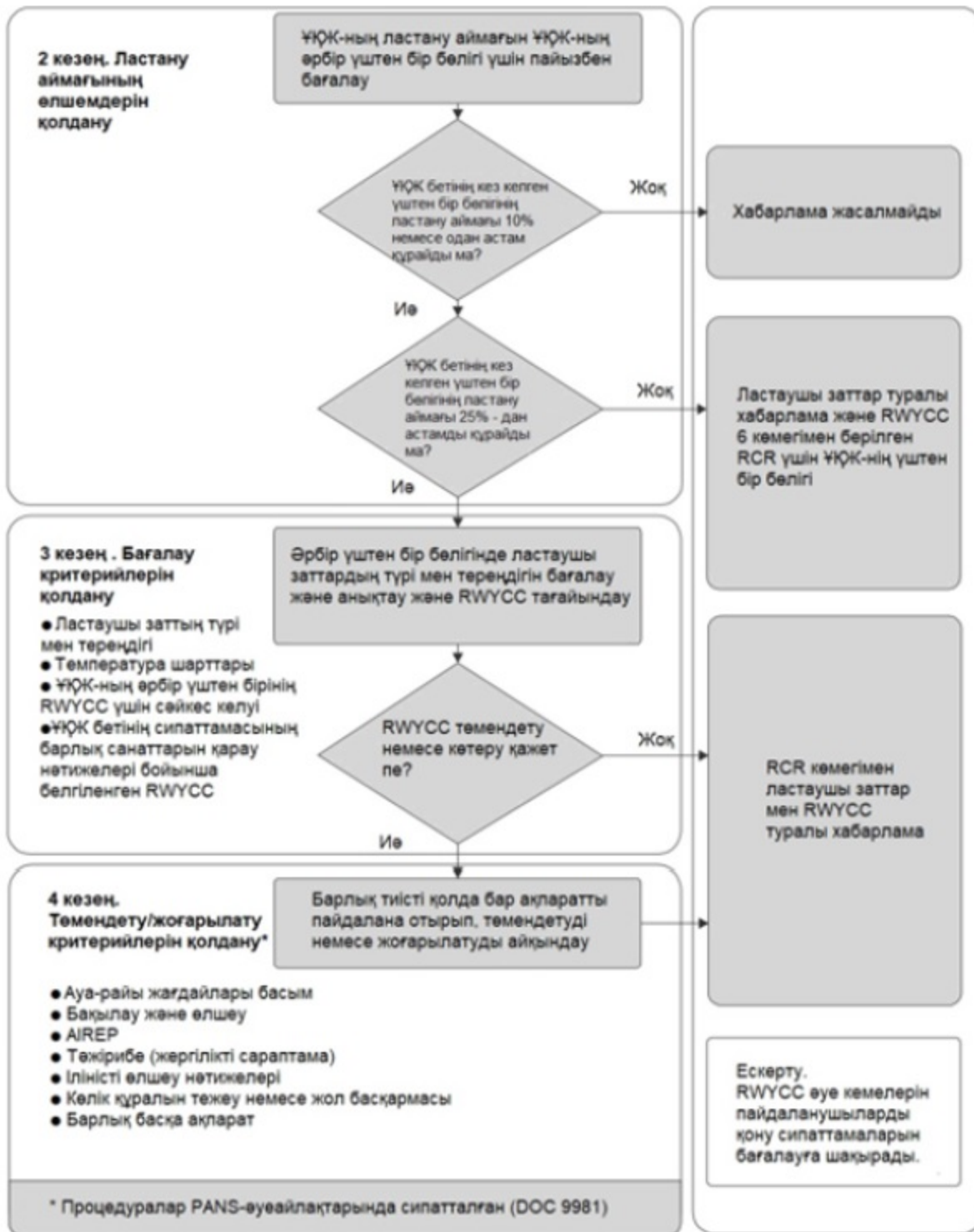
25. Ауа температурасы $+3\text{ }^{\circ}\text{C}$ немесе одан төмен болған кезде шық нүктесі температурасының $3\text{ }^{\circ}\text{C}$ немесе одан төмен айырмашылығымен ҰҚЖ беті көп болуы мүмкін 3-кестеде сипатталған ҰҚЖ жай-күйінің кодында көрсетілгеннен тайғақ. Шық нүктесінің температурасының аз таралуы ауа массасының конденсацияға жақын екенін көрсетеді, бұл көбінесе нақты жауын-шашынмен, қысқа мерзімді жауын-шашынмен, жауын-шашынға жақындауымен немесе тұманның пайда болуымен байланысты. Тежеу жауын-шашынның корреляцияға байланысты, сонымен қатар ішінара ауа-мұздың өзара әрекеттесу аймағында судың алмасуына байланысты. Беттің температурасы, күннің қызуы және салқындату немесе жерді жылыту сияқты басқа факторлардың әсерінен температураның аздап таралуы тежеу тайғақ беткей сияқты болады дегенді білдірмейді. Әуеайлақтарды пайдаланушылар байқауларды тайғақ жағдайының индикаторы ретінде пайдаланады, бірақ бақылаулар қорытындыларды қалыптастыру үшін ақпараттың жалғыз көзі ретінде пайдаланылмайды.

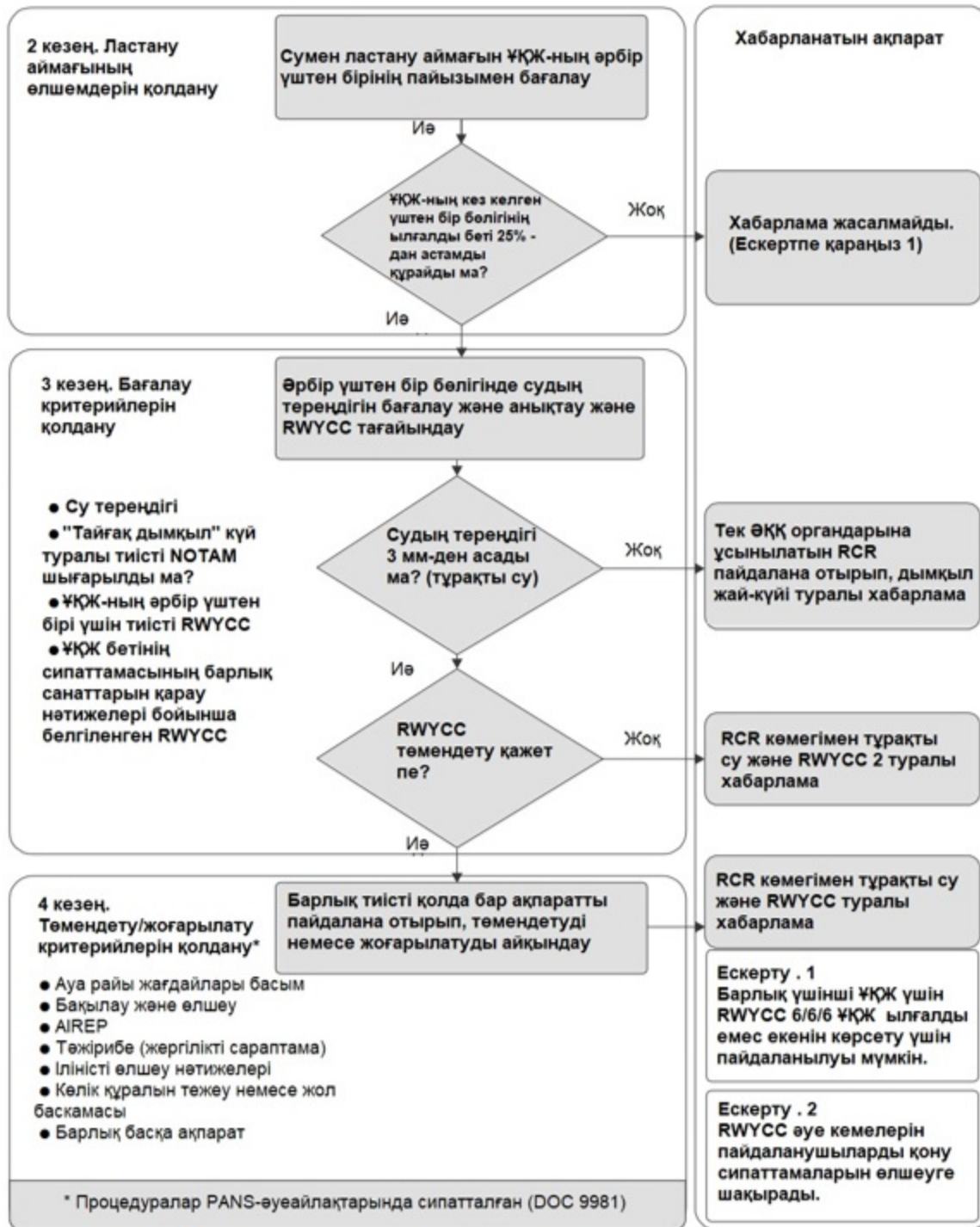
1-блок-схема. ҰҚЖ жағдайын бағалаудың жалпы процесі

2-блок-схема. RCAM көмегімен негізгі бағалау процесі

3-блок-схема. А процесі.

4-блок-схема. В процесі

26. Берілген 5, 4, 3 немесе 2 RWYCC кодтары жоғарылатылмайды.

27. Берілген 1 немесе 0 RWYCC кодтарын арттыру тек мынадай рәсімдерді қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1) Егер ілінісу коэффициентін өлшеуге арналған жарамды және сенімді жабдық және барлық басқа бақылау нәтижелері RWYCC-тің жоғары кодын беру туралы дайындалған қызметкердің пікірін растаса;

2) 1 немесе 0 RWAYCC кодын жоғарылату туралы шешім екі немесе одан да көп бағалау әдістеріне негізделген. Қабылданатын шешімді негіздеу үшін (мысалы, ілінісу коэффициентін өлшеу, әуеайлақ қызметі маманының көлік құралының мінез-құлқы, экипаждың баяндамасы және т.б.) ҰҚЖ тайғақ болуын бағалаудың барлық қолда бар құралдары пайдаланылады;

3) 1 немесе 0 RWAYCC коды жоғарылаған кезде, ҰҚЖ бетінің жай-күйі берілген кодтан төмен нашарламағанына көз жеткізу мақсатында ҰҚЖ беті неғұрлым жоғары RWAYCC әрекет ететін кезеңде жиі бағаланады;

4) бағалау кезінде ескерілетін және ҰҚЖ бетінің жай-күйіне әсер ететін ауыспалы факторлар мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

жауын-шашынның кез келген жағдайы;

температураның өзгеруі;

желдің әсері;

нақты ҰҚЖ пайдалану жиілігі;

ҰҚЖ пайдаланатын ұшақтардың түрлері.

28. Сипаттамасы жоғарыда келтірілген рәсімдерді пайдалана отырып, RWAYCC 1 немесе 0 жоғарылаған кезде RWAYCC 3-тен тыс шығуға рұқсат етілмейді.

29. Егер кодты арттыру үшін ҰҚЖ-ны химиялық реагенттермен өңдеу жүргізілсе, онда ҰҚЖ-ның беті жүргізілген өңдеудің тиімділігін растау мақсатында жиі бағаланады.

30. 3-кестеден айқындалған RWAYCC 4-кестеде келтірілген өлшемшарттарды қоса алғанда, ҰҚЖ тайғақ болуын бағалаудың барлық қолда бар құралдарын назарға ала отырып, төмендейді.

31. Бар болуына қарай ұшқыштардың ҰҚЖ-дағы тежеу тиімділігі туралы хабарламалары бақылау процесінің бір бөлігі ретінде мынадай қағидаттарға сүйене отырып назарға алынады:

ұшқыштарды ҰҚЖ-дағы тежеу туралы жеткізу кодты төмендету мақсатында назарға алынады;

ұшқыштарды ҰҚЖ-дағы тежеу туралы хабарлау, егер ол кодты арттыру

үшін негіз болатын басқа ақпаратпен үйлесімде пайдаланылса ғана, кодты арттыру мақсатында қолданылуы мүмкін.

32. Егер RWAYCC 2 немесе одан жоғары хабарланса, ұшқыштардың ҰҚЖ-дағы тежеу тиімділігінің нашарлығы туралы дәйекті түрде ұсынылған екі хабарламасы бағалау жүргізу үшін негіз болады.

33. Егер бір ұшқыштан ҰҚЖ-да тежеу тиімділігінің НАШАРЛЫҒЫНАН НАШАРЛЫҒЫ туралы хабарлама келіп түссе, мұндай ақпарат таратылады, жаңа бағалау жүргізіледі және осы ҰҚЖ-да ұшуды орындауды тоқтату қаралады.

ҰҚЖ-ны тиісті жағдайға келтіру жөніндегі жұмысты қажеттілігіне қарай дереу немесе жаңа бағалау жүргізілгенге дейін бастау керек.

34. 4-кестеде ұшқыштардың ҰҚЖ-дағы тежеу тиімділігі туралы хабарламаларының RWYCC-пен байланысы көрсетіледі.

35. Біріктірілген 3 және 4-кестелер 5-кестеде ҰҚЖ-ның жай-күйін бағалау матрицасын (RCAM) қалыптастырады. RCAM ҰҚЖ бетінің жай-күйін бағалауға арналған құрал болып табылады, алайда бұл жеке құжат емес және екі негізгі бөліктен тұратын, оған қатысы бар рәсімдерге сәйкес пайдаланылады:

бағалау өлшемшарттары;

бағалауды төмендету өлшемшарттары.

36. Бұдан басқа, 5-кестеде ҰҚЖ-ның жай-күйін бағалауды төмендету және арттыру мақсатында шешім қабылдау әдістерінің бірі ретінде оларды қолдану үшін Қазақстан Республикасында пайдаланылатын әртүрлі өлшеу құралдарымен айқындалатын ілінісу коэффициентінің мәндері келтірілген.

3-кесте. ҰҚЖ (RWYCC) жай-күйінің кодын беру

№ p/c	ҰҚЖ жай-күйінің сипаттамасы	ҰҚЖ жай-күйінің коды (RWYCC)
1	ҚҰРҒАҚ	6
2	АЯЗ	5
3	СУЛЫ (ҰҚЖ-ның кез келген көрінетін қакырыкпен немесе тереңдігі 3 мм-ге дейінгі сумен жабылған беті)	
4	БАТПАҚ (тереңдігі 3 мм дейін қоса алғанда)	
5	ҚҰРҒАҚ ҚАР (тереңдігі 3 мм дейін қоса алғанда)	4
6	СУЛЫ ҚАР (тереңдігі 3 мм дейін қоса алғанда)	
7	ТЫҒЫЗДАЛҒАН ҚАР (қоршаған орта температурасы -15 °С және одан төмен)	
8	СУЛЫ ("тайғақ сулы" ҰҚЖ)	3
9	ҚҰРҒАҚ ҚАР (тереңдігі 3 мм-ден астам)	
10	СУЛЫ ҚАР (тереңдігі 3 мм-ден астам)	
11	ТЫҒЫЗДАЛҒАН ҚАРДЫҢ БЕТІНДЕГІ ҚҰРҒАҚ ҚАР (кез келген тереңдік)	
12	ТЫҒЫЗДАЛҒАН ҚАРДЫҢ БЕТІНДЕГІ СУЛЫ ҚАР (кез келген тереңдігі)	
13	ТЫҒЫЗДАЛҒАН ҚАР (қоршаған ауаның температурасы -15 °С жоғары)	

14	ТҰРАҚТЫ СУ (тереңдігі 3 мм-ден астам)	2
15	БАТПАҚ (тереңдігі 3 мм-ден астам)	
16	МҰЗ	1
17	СУЛЫ МҰЗ	
18	ТЫҒЫЗДАЛҒАН ҚАР БЕТІНДЕГІ СУ	0
19	МҰЗ БЕТІНДЕГІ ҚҰРҒАҚ ҚАР НЕМЕСЕ СУЛЫ ҚАР	

4-кесте. ҰҚЖ жай-күйі кодының және ұшқыштың тежеу тиімділігі туралы хабарламаларының арақатынасы

Тежеудің тиімділігі жөніндегі ұшқыштың мәлімдемесі	Сипаттама	ҰҚЖ жағдайының коды (RWYCC)
ЖОҚ		6
ЖАҚСЫ	Тежеу кезінде жақсы баяулау тежегіш доңғалақтарға күш салу үшін қалыпты ЖӘНЕ бойлық жұмыс істеу қалыпты	5
ЖАҚСЫДАН ОРТАШАҒА ДЕЙІН	Тежеу кезіндегі орташа баяулау НЕМЕСЕ жақсыдан орташаға дейін бойлық басқарылу	4
ОРТАША	Тежеу кезіндегі орташа баяулауды доңғалақты тежегіштерге күш салу үшін айтарлықтай төмендейді НЕМЕСЕ бойлық басқару айтарлықтай нашарлайды	3
ОРТАШАДАН ЖАМАНҒА ДЕЙІН	Тежеу кезіндегі нашар баяулау НЕМЕСЕ орташадан жаманға дейін бойлық басқарылу	2
ЖАМАН	Тежеу кезіндегі нашар баяулау доңғалақ тежегіштеріне күш салу үшін айтарлықтай нашарлайды НЕМЕСЕ бойлық басқару айтарлықтай нашарлайды	1
ЖАМАННАН НАШАР	Тежеуіш доңғалақтарына күш салу үшін тежеу кезіндегі нашар баяулау минимумнан гөрі жоққа дейін тежеудің нашарлауы немесе бойлық басқару белгісіз	0

5-кесте. ҰҚЖ жай-күйін бағалау матрицасы (RCAM)

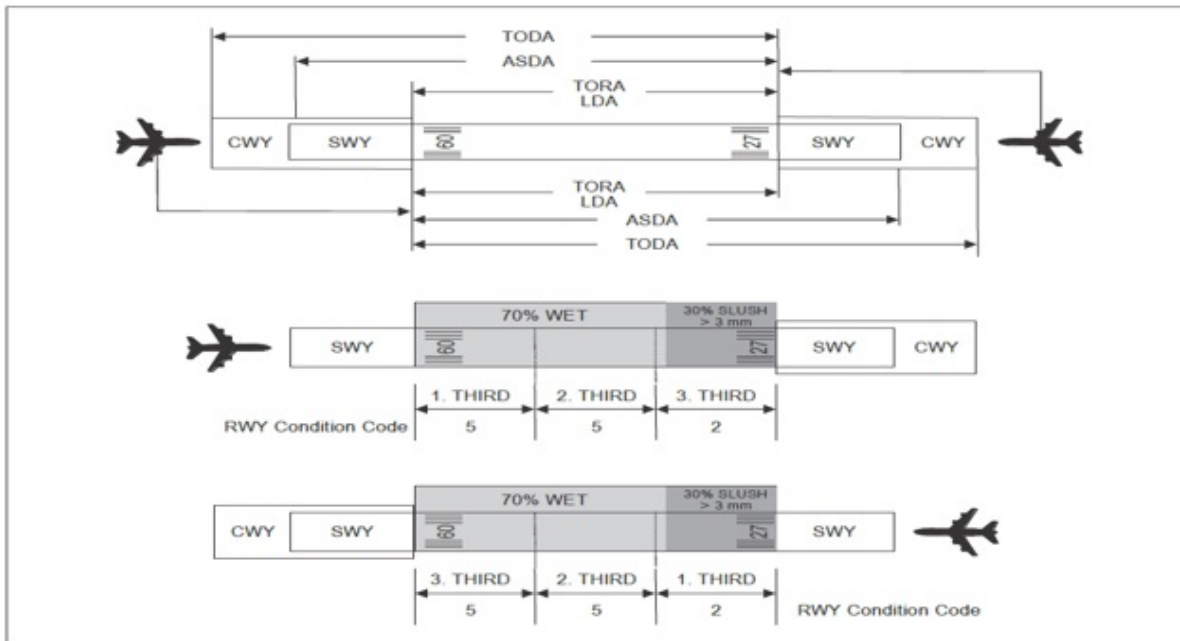
ҰҚЖ жай-күйін бағалау матрицасы (RCAM)						
Бағалау өлшемшарттары		бағалауды төмендету өлшемшарттары				
Ұ Қ Ж жай-күйінің коды	ҰҚЖ бетінің сипаттамасы		Тежеудің тиімділігі жөніндегі ұшқыштың мәлімдемесі	Нормативтік ілінісу коэффициенті	өлшенген ілінісу коэффициенті	BV-11 типті скидометр тіркемесі

6	ҚҰРҒАҚ	—	—	0,60 жоғары	0,60 жоғары	0,60 жоғары
5	АЯЗ СУЛЫ (ҰҚЖ беті кез келген көрінетін ылғалмен жабылған немесе тереңдігі 3 мм-ге дейінгі суды қоса алғанда) Тереңдігі 3 мм-ге дейін қоса алғанда: БАТПАҚ ҚҰРҒАҚ ҚАР СУЛЫ ҚАР	тежеу кезінде баяулауы тежегіш доңғалақтарға үшін күш салу және бойлық қалыпты басқару қалыпты болып табылады	ЖАҚСЫ	0,42 және одан жоғары	0,40 және одан жоғары	0,59-0,43
4	Сыртқы температура - 15°c және одан төмен: НЫҒЫЗДАЛ ҒАН ҚАР	тежеу кезінде баяулауы немесе бойлық басқару жақсыдан орташаға дейін	ЖАҚСЫДАН ОРТАШАҒА ДЕЙІН	0,41-0,40	0,39-0,36	0,42-0,37
3	СУЛЫ (" тайғақ сулы" ҰҚЖ) ТЫҒЫЗДАЛ АН ҚАР БЕТИНДЕГІ ҚҰРҒАҚ ҚАР немесе СУЛЫ ҚАР (кез келген тереңдік) Тереңдігі 3 мм-ден астам: ҚҰРҒАҚ ҚАР СУЛЫ ҚАР коршаған орта температурас ы -15°С ¹ жоғары ТЫҒЫЗДАЛ АН ҚАР	Тежеуіш доңғалақтары на күш салу үшін тежеу кезіндегі нашар баяулау минимумнан гөрі жоққа дейін тежеудің нашарлауы немесе бойлық басқару белгісіз	ОРТАША	0,39-0,37	0,35-0,30	0,36-0,32
	Судың немесе батпақтың	Тежеу кезінде баяулау немесе	ОРТАШАДА Н			

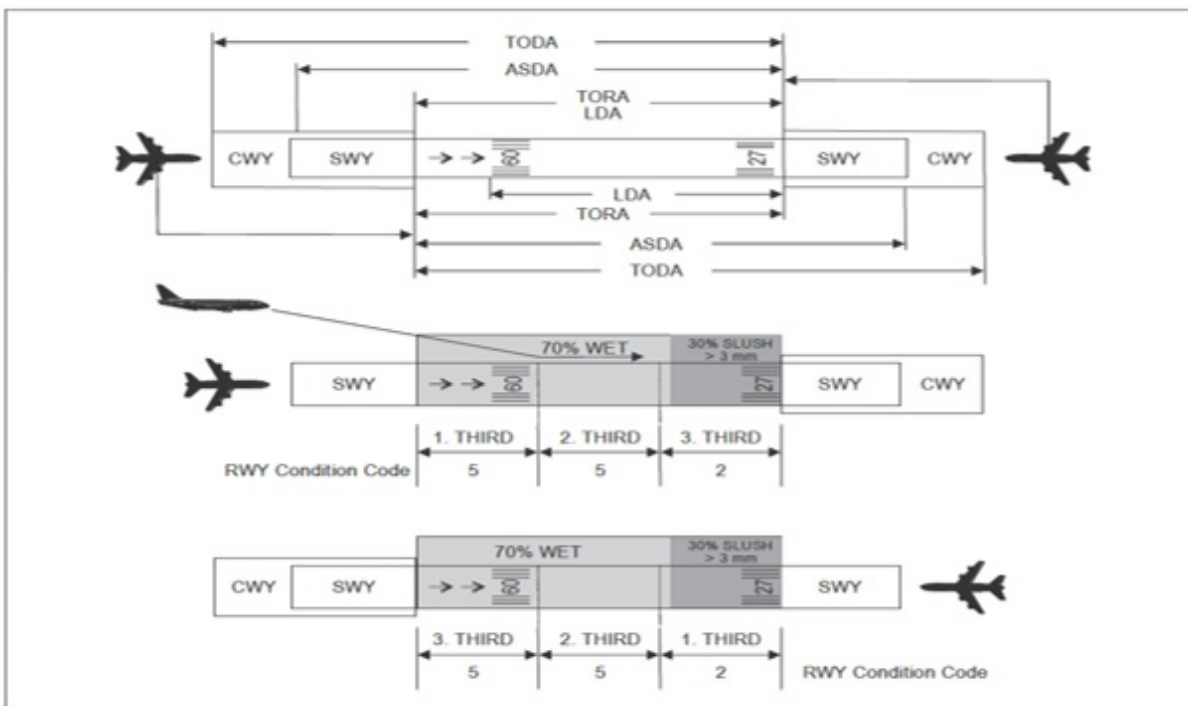
2	тереңдігі 3 мм-ден астам: ТҰРАҚТЫ СУ БАТПАҚ	бойлық басқару орташадан жаманға дейін	ЖАМАНҒА ДЕЙІН	0,36-0,35	0,29-0,26	0,31–0,27
1	МҰЗ ²	тежегіш доңғалақтарға күш салу үшін тежеу кезінде баяулауы немесе бойлық басқару айтарлықтай төмендеді	ЖАМАН	0,34 и 0,31	0,25-0,19	0,26-0,19
0	СУЛЫ МҰЗ ² ТЫҒЫЗДАЛҒ АН ҚАР БЕ-ТІНДЕГІ СУ ² М Ұ З БЕТІНДЕГІ ҚҰРҒАҚ ҚАР НЕМЕСЕ СУЛЫ ҚАР ²	Тежеуіш доңғалақтары на күш салу үшін тежеу кезіндегі нашар баяулау минимумнан гөрі жоққа дейін тежеудің нашарлауы немесе бойлық басқару белгісіз	ЖАМАННАН НАШАР	0,30 және төмен	0,18 және төмен	0,18 және төмен

1. мүмкіндігінше ҰҚЖ бетінің температурасын қолданған дұрыс.

2. әуеайлақты пайдаланушы белгіленген рәсім орындалған жағдайда ҰҚЖ-ның әрбір үштен бірі үшін ҰҚЖ жай-күйінің неғұрлым жоғары кодын (бірақ 3-кодтан жоғары емес) бере алады.

1-сурет. ӘҚҚ органының ҰҚЖ-ның үшінші бөлігі бойынша ұшу экипаждарына ҰҚЖ жай-күйінің кодын хабарлауы.

2-сурет. ӘҚҚ органының үшінші ҰҚЖ үшін ҰҚЖ кодын хабарлауы ығыстырылған шегі бар ҰҚЖ-ға қатысты ұшу экипаждарына.

37. ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы бағалау жүргізу және хабарлама дайындау үшін әуеайлақ қызметінің мамандары төменде келтірілген бағалау парағын немесе мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдаланады. ҰҚЖ жай-күйін бағалау парағын және хабарлама бөлімін (RCR) толтырғаннан кейін әуеайлақ қызметінің маманы хабарламаны жібергенге дейін барлық жолдарды толтырудың дұрыстығына көз жеткізеді. ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы хабарлама ӘҚҰ диспетчеріне орыс немесе ағылшын тілдерінде осы Қағидаларда келтірілген стандартты фразеологияны пайдалана отырып беріледі. Мәтіндік хабарлама ӘҚҰ және ААҚ органдарына жоғарыда сипатталған форматта ағылшын тілінде жіберіледі. Егер әуеайлақ қызметінің маманы жіберілген хабарламада қатені анықтаса, ӘҚҰ органына ҰҚЖ-ның жай-күйі туралы дұрыс хабарламаны дереу беру және ААҚ-ға хабарлау қажет. ҰҚЖ-ның жай-күйін бағалаудың барлық парақтары тіркеледі, сақталады және кемінде 1 жыл сақталады.

Runway Condition Assessment Worksheet

Assess the % coverage of runway contamination for each runway third

<input type="text"/> Aerodrome <input type="text"/> Date/Time (UTC) of assessment (MMDDhhmm) <input type="text"/> Lower Runway Designator <input type="text"/> °C Outside Air Temperature <input type="text"/> Initials	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> < 10% coverage RWYCC - 6 for that third. No contaminant is reported </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> ≥ 10% - ≤ 25% coverage RWYCC - 6 for that third. Report contaminant at 25% coverage </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> > 25% coverage Assign RWYCC based on contaminant present & temperature considerations </div>	
NOTE: RCR not required if all RWY thirds have <10% coverage (unless making a final report to advise the RWY is no longer contaminated)		

1st RWY Third	2nd RWY Third	3rd RWY Third																								
For coverage 25% or less enter Code 6 - Identify any contaminant that covers more than 25% of the RWY third - Identify % coverage - Identify depth (if applicable) - Identify Runway Condition Code - Record the most restrictive code in the box to the right	For coverage 25% or less enter Code 6 - Identify any contaminant that covers more than 25% of the RWY third - Identify % coverage - Identify depth (if applicable) - Identify Runway Condition Code - Record the most restrictive code in the box to the right	For coverage 25% or less enter Code 6 - Identify any contaminant that covers more than 25% of the RWY third - Identify % coverage - Identify depth (if applicable) - Identify Runway Condition Code - Record the most restrictive code in the box to the right																								
RWYCC: <input style="width: 40px;" type="text"/>	RWYCC: <input style="width: 40px;" type="text"/>	RWYCC: <input style="width: 40px;" type="text"/>																								
<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Dry <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Frost <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Dry <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/>	Frost <input style="width: 20px;" type="text"/>	Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Dry <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Frost <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Dry <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/>	Frost <input style="width: 20px;" type="text"/>	Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Dry <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Frost <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Dry <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/>	Frost <input style="width: 20px;" type="text"/>	Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100
Dry <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/>	Frost <input style="width: 20px;" type="text"/>	Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/>																							
25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100																							
Dry <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/>	Frost <input style="width: 20px;" type="text"/>	Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/>																							
25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100																							
Dry <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet (Damp) <input style="width: 20px;" type="text"/>	Frost <input style="width: 20px;" type="text"/>	Slippery Wet (Below Min Friction Level Classification) <input style="width: 20px;" type="text"/>																							
25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100																							
<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100						
Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/>																								
25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100																								
Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/>																								
25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100																								
Standing Water/Slush <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet snow or Dry snow <input style="width: 20px;" type="text"/>	Dry or wet snow on compacted snow <input style="width: 20px;" type="text"/>																								
25/50/75/100	25/50/75/100	25/50/75/100																								
Depth: <input style="width: 40px;" type="text"/> 3mm or less / <input style="width: 40px;" type="text"/> Assessed depth (mm):	Depth: <input style="width: 40px;" type="text"/> 3mm or less / <input style="width: 40px;" type="text"/> Assessed depth (mm):	Depth: <input style="width: 40px;" type="text"/> 3mm or less / <input style="width: 40px;" type="text"/> Assessed depth (mm):																								
Mark depth only for Standing Water, Slush, Wet or Dry Snow. Any snow on top of compacted snow	Mark depth only for Standing Water, Slush, Wet or Dry Snow. Any snow on top of compacted snow	Mark depth only for Standing Water, Slush, Wet or Dry Snow. Any snow on top of compacted snow																								
<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>-15°C or below</td> <td>Above -15°C</td> </tr> <tr> <td>% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	-15°C or below	Above -15°C	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>-15°C or below</td> <td>Above -15°C</td> </tr> <tr> <td>% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	-15°C or below	Above -15°C	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>-15°C or below</td> <td>Above -15°C</td> </tr> <tr> <td>% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	-15°C or below	Above -15°C	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100						
-15°C or below	Above -15°C																									
% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>																									
25/50/75/100	25/50/75/100																									
-15°C or below	Above -15°C																									
% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>																									
25/50/75/100	25/50/75/100																									
-15°C or below	Above -15°C																									
% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>	% Cov. <input style="width: 20px;" type="text"/>																									
25/50/75/100	25/50/75/100																									
<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Ice <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Ice <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100	<table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Ice <input style="width: 20px;" type="text"/></td> <td>Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/></td> </tr> <tr> <td>25/50/75/100</td> <td>25/50/75/100</td> </tr> </table>	Ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	25/50/75/100	25/50/75/100												
Ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/>																									
25/50/75/100	25/50/75/100																									
Ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/>																									
25/50/75/100	25/50/75/100																									
Ice <input style="width: 20px;" type="text"/>	Wet Ice, Water on compacted snow, snow on ice <input style="width: 20px;" type="text"/>																									
25/50/75/100	25/50/75/100																									

Situational Awareness Section

 RWY Reduced length LDA _____ m
 RWY Drifting snow RWY Loose sand
 RWY Snowbanks L of CL _____ m / R of CL _____ m
 TWY Snowbanks L of CL _____ m / R of CL _____ m
 Asym. reduced RWY width RL _____ m FM CL
 TWY _____ Poor
 Apron _____ Poor
 Other _____

RWY Treatment Used?

Time Applied: _____

 Chem. Treatment Plowed Swept Sanded Scarified
 Liquid Solid
 Notes: _____

Adjusted RWYCC

ONLY if Downgrade Assessments used

Downgrade Criteria AREP CFME Other

RCR

Aerodrome _____ Date & Time _____ RWY _____ RWYCC _____ % Coverage _____ Depth in mm _____

Contaminant Type 1st third _____ Contaminant Type 2nd third _____ Contaminant Type 3rd third _____

Plain language remarks _____

Reduced RWY width in m (if applicable)

3-сурет. ҰҚЖ жағдайын бағалау парағы

38. Топырақты әуеайлақтарда тежеу жағдайларының сипаттамасын жабынның жай-күйінің тиісті сипаттамалық сипаттамасы бойынша беруге рұқсат етіледі.

3-тарау. Әуеайлақтардың (тікұшақ айлақтарының) ұшу алаңы элементтерінің параметрлерін өлшеу және бағалау әдістемесі

Бақылауға жататын ұшу алаңы элементтерінің параметрлерін өлшеу және бағалау:

39. ЖҰҚЖ мен ТАЖ-да жасанды жабыны бар және оларға жанасатын ұшу алаңының топырақты учаскелері бар әуеайлақтар:

1) көзбен шолып анықтауға және бағалауға ұшу алаңының мынадай параметрлері жатады:

ЖҰҚЖ, РЖ, ТО және перрондағы ластағыштармен жабынның болуы, түрі және ауданы;

қардан тазартылған ұшу жолағының өлшемдері;

жасанды жабындардың бетін тазалаудың жай-күйі мен сапасы;

ЖҰҚЖ, РЖ, ТО және перрондағы таңбалаудың, таңбалау белгілерінің, әуеайлақ белгілерінің жай-күйі мен көрінуі;

тың қармен ҰЖ тазартылған бөлігінің жанасу еңісінің шамасы;

жасанды жабындарды топырақ учаскелерімен ұштастыру;

бөгде заттар, жабынның бұзылу өнімдері, арматураның жалаңаш өзектері, ЖҰҚЖ, РЖ, перронның жасанды төсемдерінің, ЖҰҚЖ ұштарына жанасатын ҰЖ және СТЖ нығайтылған учаскелерінің, қауіпсіздіктің бүйір жолақтарының немесе ЖҰҚЖ мен РЖ нығайтылған жиектерінің бетіндегі қабыршақтану учаскелері;

ЖҰҚЖ жабынының жабық төмендеуі ұшу алаңы мен ҚСА жоспарланған өлігіндегі еңістердің күрт өзгеруі;

ұшу жолағындағы жол берілмейтін объектілер, СҚА, ЕА.

2) өлшеуге ұшу алаңының мынадай параметрлері жатады:

ілінісу коэффициенті;

ҰҚЖ-дағы борпылдақ ластағыштардың тереңдігі ЖҰҚЖ бетінің тегістігі;

ұшу жолағының, СҚА, БҚЖ бетінің жоспарланған учаскелері топырағының тығыздығы; көршілес плиталар немесе жарықтар жиектері арасындағы тігістердегі кертпелердің өлшемдері, мастиканың ағысы, ЖҰҚЖ, РЖ, перронның жасанды төсемдерінің барлық бетіндегі, ЖҰҚЖ және ЖҰҚЖ қауіпсіздігінің бүйір жолақтарының ұштарына жанасатын ҰЖ және ТАЖ нығайтылған учаскелеріндегі тақталар жиектерінің ойықтары мен сынықтары, ұшу алаңының жасанды және топырақты учаскелері арасындағы түйісулердегі кемерлердің шамасы (сызғыштың көмегімен айқындалады);

ЖҰҚЖ жабындары текстурасының тереңдігі;

жолтабан, толқын түзілу тереңдігі (үш метрлік рейка және өлшегіш көмегімен өлшенеді);

ЖҰҚЖ жабынының тегістілік көрсеткіші Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы № 376 бұйрығымен бекітілген Азаматтық авиацияның әуеайлақтарын (тікұшақ айлақтарын) пайдалануға жарамдылық нормаларына сәйкестігін бағалау әдістемесінің (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12408 болып тіркелген) (бұдан әрі – СБӘ) талаптарына сәйкес геодезиялық түсірілім негізінде бес жылда бір реттен сиретпей айқындалады;

ЖҰҚЖ, ұшу жолағының, ЕА, СҚБ, ТАЖ өлшемдері (СБӘ талаптарына сәйкес геодезиялық түсірілім негізінде бес жылда бір реттен сиретпей);

жасанды төсемдердің беріктігі (СБӘ талаптарына сәйкес кемінде бес жылда бір рет немесе әуеайлақ төсемінің беріктігі өзгерген кезде, оның ішінде әуеайлақ төсемдері күшейтілгеннен кейін).

40. Топырақты әуеайлақтар (тікұшақ айлақтары):

1) көзбен шолып анықтауға және бағалауға ұшу алаңының мынадай параметрлері жатады:

бетінің жағдайы және шым жамылғысының сапасы;

маркерлердің жай-күйі мен көрінуі.

2) өлшенетін ұшу алаңының мынадай параметрлері жатады:

мұздату тереңдігі;

топырақтың (тығыздалған қардың) беріктігі (тығыздығы);

топырақты (қар басқан) әуеайлақ (тікұшақ айлағы) бетінің тегістігі;

ТҰҚЖ-ның жұмыс бөлігінің ҰЖ-ның жоспарланған бөлігімен түйісуінің еңіс шамасы.

41. ЖҰҚЖ жабындысындағы ілінісу коэффициенті тексерілген өлшеу құрылғыларының көмегімен өлшенеді.

42. Ілінісу коэффициенттерінің мәндері өлшеу кезінде тіркеледі.

43. Өлшеулер жүргізу туралы жазбалар әуеайлақ қызметінде өлшеулер жүргізілген сәттен бастап кемінде 1 ай сақталады.

44. Қармен, батпақпен жабылған ЖҰҚЖ-да немесе көктайғақтың пайда болуы мүмкін кезеңде осы қосымшалардағы ҰҚЖ-ның жай-күйін бағалау матрицасының (RCAM) 5-кестесіне сәйкес ҰҚЖ жай-күйінің кодын төмендету немесе арттыру мақсатында ілінісу коэффициентін неғұрлым жиі өлшеу жүргізіледі.

45. Атмосфералық қатты жауын-шашын мен шөгінділер қабатының қалыңдығы металл миллиметрлік сызғыштың көмегімен, ал су қабаты - ОЛ-1 оптикалық сызғыштың көмегімен анықталады. Көрсетілген жауын-шашын қабатының қалыңдығын өлшеу ЖҰҚЖ-ның ілінісу коэффициенті сияқты орындарында бағаланатын нүктелерде үш рет өлшеу және ЖҰҚЖ-ның әрбір үштен бір бөлігінде өлшенген қалыңдығының орташа арифметикалық мәндерін есептеу арқылы жүргізіледі.

46. Ұшу алаңын қарау кезінде қатты, сұйық және аралас атмосфералық жауын-шашынның (су, құрғақ және сулы қар, батпақ, мұз, аяз және т.б.) түрі мен физикалық сипаттамалары анықталады, олар ЖҰҚЖ-ның әрбір үшінші бөлігі үшін ұшу алаңының жай-күйі журналында сандық кодтық белгіленімде көрсетіледі және, бұдан басқа, қарлы SNOTAM-ға енгізіледі. Көзбен шолып бақылау бойынша ұшу алаңының жай-күйі журналында жауын-шашыннан тазартылған жабын бетінің ұзындығы мен ені және жауын-шашынмен жабылған ЖҰҚЖ ауданы туралы деректер тіркеледі.

47. Топырақты әуеайлақтардағы топырақтың беріктігі топырақтың жай-күйі өзгерген әрбір жағдайда айқындалады.

48. Топырақты әуеайлақтардың қар басқан ұшу алаңдарында, оның ішінде тығыздалған қар қабаты астындағы ЖҰҚЖ-да тығыздалған қар жамылғысының беріктігі мен тығыздығын қарды тығыздау және ауа температурасының жоғарылауы жөніндегі жұмыстарды әрбір орындағаннан кейін айқындаған жөн.

49. Қысқы уақытта топырақты ұшу алаңдарында ӘК пайдалануға ауаның белгіленген теріс температуралары және топырақтың жоғарғы қабаттары белгілі бір тереңдікке қатқан кезде жол беріледі. Топырақтың қату тереңдігі әуе кемелерінің осы класы үшін белгіленгеннен аз болған кезде оның қатқан топырақ қабаты астындағы беріктігі айқындалуы тиіс.

50. Ұшу алаңының топырақ элементтерін дайындау кезінде ТҰҚЖ, ТО бастапқы және орта учаскелерінде, авиациялық қозғалтқыштар мен РЖ сынамалау орындарында, сондай-ақ ҰЖ жоспарланған бөліктерінде тығыздау коэффициентімен сипатталатын топырақ тығыздығы бақыланады.

51. Топырақты ұшу алаңы бетінің тегістігін бақылау шекті рұқсат етілген мәннен асатын микро - және мезонерлікті (ұзындығы 40 м дейінгі учаскелердегі толқынды, көпіршітілген және ойпаң түріндегі бет пішінінің өзгеруі) анықтаудан тұрады. Микротұрақтылық көзбен шолу әдісімен немесе автомобильмен жүру жолымен тексеріледі. Рұқсат етілген мәннен артық микротүрлілік кезінде топырақ беті жөндеуге жатады. Жөндеуден кейін микротұрақтылық 3 см-ден аспайды.

52. Мезотегіс еместігі жапсарлас ұштастыратын еңістің айырмасын, (5,10, 20) 5, 10, 20 м түсіру қадамымен тікелей кесінділерді кейіннен айқындау арқылы ақаулы учаскеге тән бағыттар бойынша үстіңгі қабаттың нивелирленген бейінін түсірумен айқындалады. 5, 10 және 20 м тең түсіру қадамымен тікелей кесінділердің еңесі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$i_n = \frac{h_n - h_{n-1}}{a}$$

мұндағы, h_{n-1} - мезорельеф бейінінің бастапқы нүктесін белгілеу;

hn - бастапқыдан бастап түсіру қадамында тұрған мезорельеф бейіні нүктесін белгілеу;

а - түсіру қадамы.

Жапсарлас ұштастыратын еңістің айырмасы мынадай формула бойынша айқындалады: $\Delta i(5, 10, 20) = i_{n-1}(5, 10, 20) - i_n(5, 10, 20)$

мұндағы $i_{n-1}(5, 10, 20)$ және $i_n(5, 10, 20)$ – олардың белгілері бар кескінділердің алдыңғы және кейінгі еңісі;

іа егер бейінді түсіру барысы бойынша жоғарылау байқалса "+" және егер төмендеу байқалса, "-" таңбасына ие болады.

53. Аралас тақташалардың тегістігіне, тығыздығына, шектен асуына және үстіңгі беттің тежеуіш ерекшеліктеріне қойылатын нормативтік талаптар 3.06-87 Әуеайлақтар ҚНЖЕ ережелеріне сәйкес келеді.

54. Әуеайлақтардың кәріз жүйесі элементтерінің жай-күйі көктемгі қардың еруі, толассыз жауын-шашындар аяқталғаннан кейін тексеріледі.

55. Ашық құрылыстардың – арықтардың, науалардың, құдықтардың, коллектор бастарының жай-күйін бақылау көзбен шолу әдісімен жүргізіледі.

56. Жер асты құбырларының (коллекторлар, құлама арналар) жай-күйі сәулесі тексеріліп қаралатын бақылаушы тұрған құбыр арқылы құдықтан бағытталатын жарық көздерінің көмегімен тексеріледі. Жөнделген құбырда бақылаушы жарық көзін шеңбер түрінде көру керек.

57. Газ тоқтату құрылғыларының техникалық жай-күйін тексеруді инженерлік-авиациялық қызмет немесе арнайы ұйым орындайды.

58. Зәкірлі бекітпелердің беріктігін тексеруді инженерлік-авиациялық қызмет мамандары жүргізеді. Олардың техникалық жай-күйін тексеру кемінде екі жылда бір рет орындалады.

59. Әуеайлақтардың (тікұшақ айлақтарының) ұшу алаңдары элементтерінің техникалық жай-күйін бағалау кезінде олардың беріктігіне (көтеру қабілетіне), тегістігіне, бірінші кезекте жасанды төсемдердің жұмыс қабілеттілігіне және ұшу алаңы мен құрылыстардың топырақ бөлігінің жай-күйіне байланысты физикалық сипаттамаларына ерекше назар аудару қажет. Бағалауды аспаптық әдістермен жүргізу ұсынылады.

60. Төсемдердің пайдалану-техникалық жай-күйін бағалау үшін оларды тексеру және олардың ақауын табуды жүргізу қажет. Әуеайлақ төсемдерінің техникалық жай-күйін тексеру, олардың ақауын табу және бағалау материалдары жөндеу жұмыстарын жоспарлау үшін бастапқы негіз болып табылады, сондай-ақ нығайтудың талап етілетін қабатын есептеуді қоса алғанда, әуеайлақ төсемдерінің беріктігін және бұзылмайтындығын есептеу кезінде пайдаланылады.

61. Төсемдерді тексеру және олардың ақауын табу мынадай екі жұмыс түрін: көзбен шолып мерзімдік тексеруді және оларды құралдық сынауларды қамтиды. Төсемдердің

ақауын табуды жылына бір рет, ал табиғи апаттардан кейін (сел жүру, су тасқындары және т.б.) тез арада жүргізу ұсынылады. Әуеайлақ төсемдерінің беріктік сипаттамаларын ACN – PCN әдісімен бағалау кезінде тексеру мерзімділігі мен ақауын табу төменде келтірілген 1-кестеге сәйкес қолданылады.

6-кесте. Төсемнің ақауын табу мерзімділігі

ACN/PCN артық жүктеме коэффициенті	Бір жылдағы ақау табу саны
1 және одан да астам	4
0,8-1,0	2
0,8–ден аз	1

62. Тексеру материалдары бойынша акт жасалуы керек, онда мыналар көрсетіледі: тексеру күні, құрылыс уақыты, әуеайлақтың жасанды төсемдерінің және әуеайлақ элементтері төсемдерінің конструктивтік кесінділерінің схемасы; ақау табу жоспары.

63. Төсемдердің техникалық жай-күйін бағалау үшін 2-кестесіне сәйкес ақаулар сыныптауышын пайдалану керек. Табылған ақаулар 2-кестесінде келтірілгендердің біріне жатқызылады. Бүлінулер көрсеткіші және ақаулық дәрежесі бойынша ақаулардың көлемі анықталып, бүліну дәрежесі бағаланады.

7-кесте. Жасанды төсемдер ақауларының сыныптауышы

Ақаулардың (бүлінулердің) сипаттамасы	Бүліну көрсеткіші	Ақаулық дәрежесі				
		0	1 әлсіз	2	3	4 өте күшті
Асфальт-бетондағы бойлық және көлденең жарықшақтар	Жарықшақтар арасындағы орташа арақашықтық, (м)	Жоқ	30 астам	15-30	5-15	5 кем
Асфальт-бетондағы жарықшақтардың жиі орналасқан торы ("колтырауын терісі")	Жабын алаңының зақымдану пайызы, (%)	"	5 кем	5-20	20-50	50 астам
Асфальт-бетонның мүжілуі	Жабын алаңының зақымдану пайызы, (%)	"	5 кем	5-20	20-50	50 астам
Асфальт-бетон төсемінің соқпағы	Соқпақ тереңдігі, (мм)	"	10 кем	10-25	25-40	40 астам
Бетон (армобетон)						

төсем тақталарындағы жарықшақтар	Жарықшағы бар тақталар пайызы, (%)	"	5 кем	5-10	10-20	20 астам
Бетон (армобетон) төсемдері жиектерінің нақыштары	Жиектері нақышталған тақталар пайызы, (%)	"	2 кем	2-5	5-10	10 астам
Бетонның үстіңгі бетінің қабыршықтануы	Үстіңгі беті қабыршақтанған тақталар пайызы, (%)	"	5 кем	5-10	10-20	20 астам
Төсемнің ойыс түріндегі тегіс емес жерлері	Ойықтардың биіктігі, (мм)	"	5 кем	5-15	15-25	25 астам
Толқын тәрізді тегіс емес жерлер	3 м ұзындықтағы дөңес биіктігі, (мм)	"	5 кем	5-15	15-25	25 астам

64. Әуеайлақ төсемдері беті тегістігінің жай-күйін R индексімен сипаттау ұсынылады. Жасанды төсемдердің үстіңгі бетінің тегістігін пайдалануға беру үшін олардың құрылысы аяқталған кезде, қайта жаңартудан және жөндеуден кейін бағалау керек. Тегістікті бағалауды қысқа қадаммен біркелкілеу әдісімен немесе тегістікті өлшеуге арналған арнайы тіркеме құрылғыны пайдалану жолымен орындау ұсынылды.

65. Әуеайлақтардың жасанды төсемдері, егер тегістік индексі R-ге тең немесе 2,0-ден төмен болса, оны пайдалануға рұқсат етілмейді. Ол мына формула бойынша есептеледі: $R=6,48-4,62C/0,21k-2$

мұндағы "C" және "k" – тиісінше тегіс емес жерлердің спектральді тығыздық деңгейі мен пішімін сипаттайтын коэффициенттер.

66. Беттің тегістігінің жай-күйін мынадай кестеге сәйкес бағалау ұсынылады.

8-кесте. Үстіңгі бет тегістігінің жай-күйі

Тегістік индексі R	Тегістік сипаттамасы
5,0 және жоғары	Өте жақсы
4,9 - 4,6	Жақсы, жақсырақ
4,5 - 4,0	Жақсы
3,9 - 3,6	Жақсы, қанағаттанарлыққа жақын
3,5 - 3,0	Қанағаттанарлық
2,9 - 2,6	Қанағаттанарлық, сындарлығы жақын
2,5 - 2,0	Сындарлы
2,0 төмен	Қанағаттанарлықсыз

67. Әуеайлақтың жасанды төсемдері тегістігінің жай-күйін бағалау тиісті геодезиялық әдістермен жүргізіледі.

68. Көрсетілген Нұсқаулыққа сәйкес әуеайлақтың жасанды төсемдерінің тегістігі өзгерген кезде мынадай кезеңдерден тұратын жұмыстар орындалады:

- 1) төсемді алдын ала тексеру және өлшеп белгілеу;
- 2) уақытша реперлер салу;
- 3) жабын бетін тегістеу.

69. Алдын ала тексеру төсемдердің барынша деформацияланған учаскелерін айқындау үшін орындалады, сондай-ақ уақытша реперлер салу үшін пайдаланылатын ҰА-ны тексеруді қамтиды. Бойлық бейін нүктелерін 5 м сайын өлшеп белгілеу ерекше маңызға ие, олар бойынша ЖҰҚЖ осі бойында және ӘК негізгі тіректерінің іздерімен тегістік өлшенеді.

70. Тексерілетін жасанды әуеайлақ төсемі бойындағы жұмыстың үзілістері кезінде геометриялық біркелкілеу барысында биіктік таңбаларын бекіту үшін әдеттегідей 100 м аралықта уақытша реперлер салынады, ал тексерілетін бейіннің басында және соңында топырақ реперлері салынады. Біркелкілеу не жасанды төсемді бойлай не ӘК қозғалысының қарқындылығына және жұмыс үшін белгілі бір ұзақтық "терезелерінің" болуына байланысты көлденең орындалады.

71. Геометриялық нивелирлеу жұмыстарының нәтижесі бойынша келесі жағдайларды бағалау жағдайын олардың тегістігін өңдеу үшін қолданатын, жасанды әуеайлақтық нивелирлі профильдерінің нүктелерін биіктік белгілеу каталогын құрайды.

72. Төсемдерді геометриялық біркелкілеу нәтижелерін пысықтау және олардың тегістігін бағалауды азаматтық авиация ұйымдары немесе мамандандырылған жобалау ұйымдары жүргізеді.

73. Беткі текстурасы сулы ҰҚЖ-да тежеу кезінде ілінісу коэффициентіндегі айырмашылықтарды анықтайтын негізгі фактор болып табылады.

74. Макротекстура жасаған өрескел құрылым немесе жасанды түрде жасалған құрылым, мысалы, ойықтарды кесу арқылы қарастырылады. Макротекстураны бірқатар әдістермен өлшенеді және судың көп бөлігін бетінен алып тастау негізіне байланысты.

75. Ылғал ҰҚЖ-да жақсы адгезия сипаттамаларын қамтамасыз ету үшін жаңа беттің макротекстурасының орташа тереңдігі кемінде 1 мм. Тереңдігі 1 мм-ден аз болса да, жақсы дренажды қамтамасыз ете алады, бірақ жаңа бетті төсеу кезінде минималды мәндерден асатын тереңдікті қамтамасыз ету қажет, өйткені жабынды қолдану уақыт өте келе беттің нашарлауына әкеледі.

76. Кейбір беттер үшін беттің макротекстурасын өлшеу арқылы ілінісу/жылдамдық қисығының градиентін анықтайтын әдіс қолданылады. Макротекстураның орташа тереңдігін алу үшін бүкіл беті бойынша репрезентативті сынамалар жүргізу керек.

Талап етілетін сынамалар саны беттің макро текстурасының әр түрлілігіне байланысты болады. Сондықтан, беткі текстураны өлшемес бұрын, жасанды жабындардың беттеріндегі маңызды өзгерістерді анықтау үшін бетті визуалды тексеруден өткізген жөн.

77. Бетінің макротекстурасының тереңдігін өлшеу үшін құммен толтыру әдісі қолданылады.

78. Құммен толтыру әдісі. Талап етілетін құрал-саймандар:

1) тереңдігі 86 мм, ішкі диаметрі 19 мм металл цилиндр;

2) диаметрі 64 мм жалпақ ағаш диск, оған бір жағынан қалыңдығы 1,5 мм қатты резеңке диск және артқы жағында тұтқасы бар;

3) құрғақ қарапайым құм дөңгелек пішінді құм түйірлерімен, олар електен 300 мб өтеді және електен 150 мб өтпейді.

79. Тексеру тәртібі:

1) Өлшеуге арналған бетті құрғатыңыз және жұмсақ щеткамен тазалаңыз. Цилиндрді құммен толтырып, құмды тығыздау үшін цилиндрдің негізін үш рет қағыңыз, содан кейін құмның бетін цилиндрдің шеттерімен салыстырыңыз. Құмды сынауға арналған бетке слайдпен құйыңыз. Құмды дискінің тегіс бетінің дөңгелек қозғалыстарымен тегістеңіз, сонда құм бетіндегі ойықтарды шыңдар деңгейіне дейін толтырады.

2) Құм аймағының диаметрін 5 мм дәлдікпен өлшеңіз.

80. Текстураның тереңдігі – $31\ 000/D^2$, мұндағы D-құмның диаметрі мм.

81. Макротекстураны анықтауға арналған материал Халықаралық Азаматтық авиация конвенциясының 14-қосымшада, "Әуеайлақтар" I томында, А толықтыруында, 8.3-тармақта келтірілген.

Әуеайлақ жабындысын пайдаланушылық-техникалық жай-күйін бағалау әдістемесі

82. Әуеайлақ жабындысының үстіңгі қабатының нақты жай-күйін бағалау көзбен шолып қарап тексеру нәтижелерінің негізінде жүргізіледі.

83. Жабындының жай-күйін көзбен шолып бағалау.

Жабындыда байқалған барлық ақаулар олардың барлық түрлерін және жоспар ауқымының мөлшерін (1, 2-суреттер) көрсете отырып, ақаулар жоспарында тіркеледі.

84. Әуеайлақтардың қатты жабындыларын пайдаланушылық-техникалық жай-күйін бағалау.

Көзбен шолып қарап тексеру нәтижелерінің негізінде тексеру мынадай формула бойынша D зақымданған жабындысының жинақталған көрсеткіші айқындалады:

$D = DTP\ QTP + Dck\ Qck + DшQш$ (1) онда: D - зақымданған жабындысының жинақталған көрсеткіші;

DTP - өтпе жел сызатының көрсеткіші;

Dck - жиек сынуларының көрсеткіші;

Dш - қабыршық көрсеткіші;

QTP - жиек сынуларының ауырлық коэффициенті;

Qck - қабыршықтың ауырлық коэффициенті;

Qш - өтпе жел сызатының ауырлық коэффициенті.

Dmp көрсеткіші мынадай формула бойынша есептеледі:

$Dmp = (nmp/nжалпы)/100$ (2) онда: nmp - өтпе жел сызаты бар тақталар саны; nжалпы - тексерілетін әуеайлақ учаскесіндегі тақталар саны.

Dck көрсеткіші мынадай формула бойынша есептеледі:

$Dck = (nk/nжалпы)/100$ (3) онда nk – жиек сынуларының бар тақталар саны.

Dш көрсеткіші мынадай формула бойынша есептеледі:

$Dш = (nш/nжалпы)/100$ (4) онда nш – қабыршықты үстіңгі қабаты бар тақталар саны

Qmp Qck Qш сыйымдылық коэффициенті мынадай кесте бойынша айқындалады:

Qmp	Qck	Qш
0,05	0,1	0,03

85. Қатты әуеайлақ жабындыларын пайдалануға берудің жарамдылығы S жабындының жай-күйі сигнал беруін бағалау көрсеткіштерімен бағаланады, ол мынадай формула бойынша айқындалады: $S = 5,0 - D$ (5).

Жабындының пайдаланушылық-техникалық жай-күйінің сипаттамалық кезеңі үшін сигнал беруді бағалау көрсеткіштері мынадай кестеде келтірілген:

S	Жабындардың пайдалану-техникалық жай-күйінің сатылары
3,5 - 5,0	Қалыпты пайдалануға беру сатысы
2,5 - 3,5	Сындарлы сатысы
$S < 2,5$	Зақымдануы мүмкін болатын кезеңі

Жыл сайынғы тексерулер нәтижелері кезінде жабындыны пайдалануға берудің уақытынан және желілік экстраполяция арқылы S сигнал беру мәніне байланысты кесте жасалады.

Мысалы. Жыл сайынғы тексерулер нәтижесінде мыналар белгіленген:

Тақталар саны	2005 жыл	2006 жыл	2007 жыл
Өтпе жел сызаттары бар n	20	50	100
Кесек жартасы бар n	80	90	100
Қабыршақты үстіңгі қабаты бар n	90	300	500

Тексерілетін учаскедегі жалпы тақталар саны nжалпы= 5000 дана. 2007

жылы сигнал беруді бағалау және жабынды ресурстары айқындалды. (2) – (4) формулалары бойынша зақымданудың әрбір түрінің көрсеткіштері айқындалады.

$$Dmp = 100/5000 * 100 = 2,0$$

$$Dck = 100/5000 * 100 = 2,0$$

$$Dш = 500/5000 * 100 = 10,0$$

(1) формуласы бойынша жабынды зақымдануының жинақталған көрсеткіші айқындалады: $D = 2 \times 0,05 + 2 \times 0,1 + 10,0 \times 0,03 = 0,6$

(5) формуласы бойынша – жабындының жай-күйіне сигнал беруді бағалау: $S = 5 - 0,6 = 4,4$.

Ұқсас есептеулер 2005-2007 жылдардағы тексерулердің нәтижелері бойынша орындалады. Нәтижелер кестеде көрсетілген.

Көрсеткіш	2005 жыл	2006 жыл	2007 жыл
DTP	0,4	1,0	2,0
Dш	2,0	6,0	10,0
Dck	1,6	1,8	2,0
D	0,24	0,41	0,60
S	4,76	4,59	4,4

Кестедегі деректер бойынша уақыттан жабындының жай-күйіне байланысты сигнал беру кестесі жасалды. Шамамен, желілік экстраполироволдың көмегімен жабынды ресурсы – 8 жылға айқындалады. 2011 жылға дейін жабынды пайдаланудың қалыпты сатысында тұратын болады, ал 2016 жылға қарай ол жол берілмейтін зақымданулар сатысына өтеді.